

ПРОГРАМА „ОБРАЗОВАНИЕ“ 2021-2027

УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

по процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ

BG05SFPR001-1.011 Ограмотяване на възрастни

(чрез прилагане на подхода ИТИ-2)

Съдържание

1. Наименование на програмата:	3
2. Наименование на приоритета и специфичната цел:	3
3. Номер и наименование на процедурата:	3
4. Измерения по кодове:	3
5. Териториален обхват:	3
6. Цели на предоставяната безвъзмездна финансова помощ по процедурата и очаквани резултати:	3
7. Индикатори (показатели):	6
8. Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата и разпределение по категория региони (ако е приложимо):	8
9. Минимален (ако е приложимо) и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект:	9
10. Процент на съфинансиране:	9
11. Допустими кандидати:	9
12. Допустими партньори (ако е приложимо):	16
12.1. Допустими партньори:	16
12.2. Допустими асоциирани партньори:	17
13. Дейности, допустими за финансиране:	18
14. Категории разходи, допустими за финансиране:	25
14.1. Условия за допустимост на разходите:	26
14.2. Допустими разходи:	27
14.3. Недопустими разходи:	30
15. Допустими целеви групи (ако е приложимо):	31
16. Приложим режим на минимални/държавни помощи (ако е приложимо):	31
17. Хоризонтални принципи:	40
18. Минимален и максимален срок за изпълнение на проекта (ако е приложимо):	41
19. Ред за оценяване на концепциите за проектни предложения (ако е приложимо):	41
20. Критерии и методика за оценка на концепциите за проектни предложения (ако е приложимо):	41
21. Ред за оценяване на проектите предложения:	41
22. Критерии и методика за оценка на проектите предложения:	43
23. Начин на подаване на проектите предложения/концепциите за проектни предложения:	43
24. Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване:	44
25. Краен срок за подаване на проектите предложения:	46
26. Допълнителна информация:	47
27. Приложения към Условията за кандидатстване:	48

1. Наименование на програмата:

Програма „Образование“ 2021-2027 г. (ПО)

2. Наименование на приоритета и специфичната цел:

Приоритет 1 Приобщаващо образование и образователна интеграция

СЦ по чл. 4, пар. 1, буква ж) от Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета - Насърчаване на ученето през целия живот, по-специално гъвкавите възможности за повишаване на квалификацията и за преквалификация за всички, като се вземат предвид предприемаческите и цифровите умения, по-доброто предвиждане на промените и изискванията за нови умения в зависимост от нуждите на пазара, улесняването на преходите в професионалното развитие и насърчаването на професионалната мобилност (ЕСФ+)

3. Номер и наименование на процедурата:

BG05SFPR001-1.011 „Ограмотяване на възрастни (чрез подхода ИТИ-2)“

4. Измерения по кодове¹:

Код по измерение: Област на интервенция: 151

Код по измерение: Форма на подкрепа: 01

Код по измерение: Териториален механизъм за изпълнение и териториална насоченост: 08

Код по измерение: Допълнителни вторични тематични области във връзка с ЕСФ+: 10

Код по измерение: Равенство между половете във връзка с ЕСФ+, ЕФРР, КФ и ФСП: 02

5. Териториален обхват:

Дейностите следва да се изпълняват на територията на Република България.

6. Цели на предоставяната безвъзмездна финансова помощ по процедурата и очаквани резултати:

Основната цел на процедурата е подкрепа на уязвими групи за социално включване чрез осигуряване на достъп до образование и обучение за по-добра реализация на пазара на труда.

Специфичните цели са:

- Подкрепа за участието в различни форми на учене през целия живот чрез включване в гъвкави форми за образование за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основното образование на уязвими групи;
- Подкрепа за подпомагане прехода от образование към реализация на пазара на труда.

Съгласно **Обзора на образованието и обучението за 2025 г.**² България продължава да има един от най-ниските проценти на участие на възрастните в образование и обучение в ЕС, особено по отношение на хората в неравностойно социално-икономическо положение. Участието е особено ниско от страна на безработните, хората с увреждания или с по-ниски равнища на образование и умения, ромите и хората, живеещи в селски и отдалечени райони. Това оказва въздействие върху

¹ Съгласно Приложение I на Регламент (ЕС) 2021/1060 за процедурата: код 151 Подкрепа за ученето за възрастни (с изключение на инфраструктурата); код 01 Безвъзмездни средства; код 08 Други видове целеви територии (ИТИ); код 10 Преодоляване на предизвикателствата, установени в рамките на европейския семестър; код 02 Интегриране на принципа на равенство между половете.

²<https://education.ec.europa.eu/bg/about-eea/education-and-training-monitor>

<https://op.europa.eu/webpub/eac/education-and-training-monitor/bg/country-reports/bulgaria.html> .

конкурентоспособността и адаптивността на работната сила към промените на пазара на труда в образованието и обучението, както и в социалното приобщаване ..

В приетите през 2021 г. Стратегическа рамка за образование, обучение и учене в Република България (2021-2030 г.) и Стратегия по заетостта на Република България 2021-2030 г. са включени мерки, насочени към възрастните със слаби умения и ниска квалификация и възрастните в неравностойно социално-икономическо положение, както и пътища за повишаване на квалификацията. С Националната стратегия на Република България за равнопоставяне, включване и участие на ромите (2021-2030 г.) и Плана за действие към нея (приет през 2022 г.) се насърчава участието на лица от уязвими групи, включително роми, в продължаващо образование и/или професионална квалификация и/или висше образование.

Съгласно **Сравнителен анализ (на ЕК) на резултатите от изследването PISA 2022**³, основните умения са от решаващо значение за личния, академичния и професионалния успех. Те служат като градивни елементи, които позволяват на хората да се ориентират в сложността на живота, да се ангажират с техните общности и да допринасят съществено за обществото. По-добре квалифицираните млади хора имат по-добри перспективи за заетост, докато нискоквалифицираните имат по-лоши шансове за заетост. Налице е силна връзка между образованието и приходите и възможността за заетост може да доведе до по-високи доходи.

С изпълнението на дейностите, предвидени по процедурата, ще се допринесе за повишаване на участието на населението на възраст 25-64 г. в образование и обучение; намаляване на преждевременно напусналите образование и обучение; намаляване дела на младежите на възраст 15-29 г., които не работят и не учат.

Процедурата отговаря на препоръките в разработена от **Световна банка** Програмна концепция „Учене през целия живот 2.0.“ за насърчаване и подкрепяне предлагането на възможности „втори шанс“ за образование за възрастни⁴.

Подкрепата по процедурата ще бъде насочена към преодоляване на следните нужди от инвестиции с висок приоритет, очертани като специфични за страната в **Приложение Г на Доклада за България на Европейския семестър за 2019 г.:**

- предотвратяване на преждевременното напускане на училище, посредством целенасочен подход и насърчаване на гъвкави програми за втори шанс;
- повишаване на привлекателността, качеството и приложимостта на програмите за професионално образование и обучение и насърчаване на участието в обучение за възрастни, включително инвестиции в инфраструктурата и оборудването.

Изпълнението на дейностите ще допринесе за постигане на целите и политиките на **Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България, 2021-2030**, Приоритетна област 8 „Учене през целия живот“ и Плана за нейното изпълнение за 2024 г., на **Националната стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите 2021-2030 г.** и Националния план за действие за 2022-2023 г. за нейното изпълнение, цел 7. Насърчаване на участието на лица от уязвими групи, включително роми, в продължаващо образование и/или професионална квалификация и/или висше образование.

³ <https://education.ec.europa.eu/bg/news/report-of-pisa-2022-study-outlines-worsening-educational-performance-and-deeper-inequality>.
<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/d9d9adad-c71b-11ee-95d9-01aa75ed71a1>.

⁴ В рамките на Споразумение за предоставяне на консултантски услуги за преглед на публичните разходи в областта на науката, технологиите и иновациите и подкрепа за изграждането на подход, основан на доказателства за Националната стратегическа рамка за развитие на образованието до 2030 г.

Направените инвестиции ще допринесат и за изпълнение на приоритет 1 на **Националната програма за развитие България 2030**, който се отнася до образованието и уменията, който отговаря на под-приоритет 1.4 за ученето през целия живот с фокус върху разширяването формалните и неформалните възможности за учене през целия живот за нискоквалифицираните възрастни лица, и тези в неравностойно положение, както и върху предоставянето на по-гъвкави програми „втори шанс“ за образование за възрастни (1.4a).

Процедурата се основава на **научени уроци** от изпълнението на две процедури за ограмотяване на възрастни **по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г. (ОПНОИР)**⁵. Подкрепата за ограмотяване на възрастни по ОПНОИР е оценена, че има съществен принос за постигане на целите на стратегически документи за образователна интеграция на ромите⁶, и съответно е необходимо да продължи работата с целевите групи за завършване на основна степен на образование и насочване към по-висока степен на образование.

По процедурата, като ще се ползват разработените и утвърдени от МОН учебни планове и учебни програми, адаптирани за възрастни, актуализираната и адаптирана цялостна методология за ограмотяване и обучение на възрастни, актуализирана в частта си за обучение на възрастни за придобиване на компетентности за класовете в прогимназиалния етап, разработените работни листове за обучаемите и наръчници за обучаващите..

Процедурата е в резултат на проведената на национално ниво втора процедура за подбор на концепции за ИТИ⁷ и ще се реализира чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по реда на Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление. Настоящата операция е втора операция чрез подхода Интегрирани териториални инвестиции (ИТИ) по Програма „Образование“ (ПО) и трета поредна операция, насочена към подкрепа на възрастни (над 16 години с основно или по-ниско образование) от уязвими групи за по-доброто реализиране на пазара на труда. В рамките на предходните две операции (една чрез подхода ИТИ и една чрез подбор на проектни предложения) са сключени общо 16 договора на обща стойност 4 051 759 евро. В тази връзка, от гледна точка на допустими дейности, разходи, индикатори, очаквани резултати и т.н., настоящата процедура е структурирана по аналогичен начин на предходните две по ПО и при спазване на Единните указания за кандидатстване с концепции за ИТИ (втора процедура).

Отчитайки че улесняването на достъпа до и повишаване на образованието, вкл. на маргинализирани групи като напр. роми, е необходима предпоставка за реализация на пазара на труда, от изключителна важност за постигане целите на Програма „Образование“ 2021-2027 г. се явява осигуряването на непрекъсваемост на планираните мерки за подкрепа, насочени към насърчаване участието на възрастни в различни форми на учене през целия живот. В тази връзка, от гл. т. на цели, очаквани резултати и допустими дейности настоящата процедура чрез подбор на проектни предложения е структурирана по аналогичен начин на процедурата по ПО 2021-2027 г., планирана и изпълнявана в рамките на ИТИ подхода.

Ще бъде осигурена демаркация и допълняемост по отношение на дейности и представители на целевите групи с процедура BG05SFPR001-1.005 „Ограмотяване на възрастни (чрез прилагане на

⁵ „Ограмотяване на възрастни – Фаза 1“ (директно предоставяне с конкретен бенефициент МОН) и „Ограмотяване на възрастни – 2“ (процедура на подбор на проектни предложения)

⁶ ФИНАЛНА ОЦЕНКА по тематични направления: „Ефективност на операциите: Ориентираност към резултати и степен на постигане на специфичните цели по инвестиционен приоритет 9i и 9ii по Приоритетна ос 3 на Програмата“, „Ефикасност на операциите: Реализиране на оптимално съотношение между вложените ресурси и постигнатите продукти (индикатори за изпълнение) и адекватност на прилаганите методологии за опростено отчитане на разходите“ и „Оценка на въздействието“ (<https://sf.mon.bg/?h=downloadFile&fileId=3487>).

⁷ Втора процедура BG16FFPR003-2.003 „Концепции за интегрирани териториални инвестиции (ИТИ)-2“.

<https://eumis2020.government.bg/bg/s/8d3ebf57-ff75-4ad5-afa1-5747f558ee98/Procedure/InfoEnded/a95f0863-72a0-42b4-b56f-6191b78e65af>

подхода ИТИ)“ и BG05SFPR001-1.007 Ограмотяване на възрастни (чрез подбор), както и с други програми и проекти, финансирани с публични средства.

Настоящата процедура може да има единствено допълващ/надграждащ ефект, без да дублира и припокрива друг проект, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния/общинския бюджет, бюджета на Европейския съюз или друга донорска програма. С цел недопускане на двойно финансиране, в процеса на изпълнение на проектите ще се извършва демаркация по отношение на дейностите и целевите групи, финансирани по процедурата и с други публични финансови източници.

Недопускането на дублиране ще се наблюдава/проверява на етап кандидатстване (чрез декларации), на етап договаряне (чрез проверки за двойно финансиране), а при изпълнението на проектите чрез проверки за двойно финансиране, списъци на участници, дейности, плащания и др.

ВАЖНО!!! В тази връзка образователна институция, финансирана по процедури BG05SFPR001-1.005 „Ограмотяване на възрастни (чрез прилагане на подхода ИТИ)“ и BG05SFPR001-1.007 „Ограмотяване на възрастни (чрез подбор)“, не може да бъде финансирана по настоящата процедура. Това обстоятелство е част от проверката т. 27 от Комплексната оценка на проектното предложение.

Информацията за демаркация се попълва в секция 11. „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Демаркация и допълняемост“ от Формуляра за кандидатстване. На етапа на кандидатстване кандидатите и техните партньори декларират в Декларация при кандидатстване на кандидата/партньора (Приложение I към Условиата за кандидатстване) липса на двойно финансиране и за увереност съгл. чл. 73, ал. 2, буква е) от Регламент (ЕК) 2021/1060.

7. Индикатори (показатели)⁸:

Индикаторите, чрез които се измерва постигането на целевите стойности по процедурата са следните:

Индикатори за изпълнение (краен продукт)

• ЕЕСО09 Участници с прогимназиален етап на основното образование или по-ниско - 16 858.

Индикаторът измерва броя на участниците с основно и/или по-ниско от основно образование или броя на лицата над 16 години, с основно и/или без основно образование, в дейности за учене през целия живот като участници в курсове за ограмотяване (1 – 4 клас), участници в курсове за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основното образование (за всеки от 5, 6 и 7 клас) и участници в процедури за валидиране на умения и компетентности, придобити чрез неформално обучение и информално учене в съответствие с разпоредбите на ЗПУО и утвърдените програми за образование на възрастни за придобиване на клас/етап/степен на основно образование, кариерно ориентиране и консултиране и насочване за включване в гъвкави форми за образование на тези, които не са завършили средно образование и осигуряване на условия за втори шанс, и по-ниско образование.

Индикатор ЕЕСО09 задължително трябва да бъде включен във всяко проектно предложение по процедурата.

От тях:

- ЕЕСО02 Безработни, включително трайно безработни - 11 271.

⁸ Под индикатори се имат предвид показатели съгласно чл. 16 Рамка за качество на изпълнението от Регламент (ЕС) 2021/1060.

Индикаторът измерва броя на безработните участници над 16 години с основно и по-ниско от основно образование. Индикаторът отчита и лица с основно образование, които са обхванати в дейности за кариерно ориентиране и/или консултиране⁹.

– **ЕЕСО04 Неактивни лица - 3 567.**

Индикаторът измерва броя на неактивните лица над 16 години, с основно образование и с образование по-ниско от основното. Индикаторът отчита и неактивни лица с основно образование, обхванати в кариерно ориентиране и консултиране, и насочване за включване в гъвкави форми за образование на тези, които не са завършили средно образование и осигуряване на условия за втори шанс, и по-ниско образование.

– **ЕЕСО05 Заети, включително самостоятелно заети - 2 020.**

Индикаторът измерва броя на заетите, вкл. самостоятелно заетите лица над 16 години, с основно и по-ниско образование. Индикаторът отчита и лица с основно образование, но без средно образование, в кариерно консултиране и насочване за включване в гъвкави форми на образование за осигуряване на условия за втори шанс.

!!!! В случай че се планира да бъдат обхванати безработни, включително трайно безработни (ЕЕСО02); неактивни лица (ЕЕСО04); заети, включително самостоятелно заети (ЕЕСО05), в проектното предложение следва задължително да бъде включен съответният индикатор.

• **ЕЕСО15 Малцинства (включително маргинализирани общности като ромите) - 13 486.**

Индикаторът измерва броя на лицата над 16 години, с основно и/или по-ниско образование от маргинализирани общности като ромите и др., вкл. участниците в кариерно ориентиране и консултиране, както и в насочване за включване в гъвкави форми за образование на тези, които не са завършили средно образование и осигуряване на условия за втори шанс.

Индикатор ЕЕСО15 задължително трябва да бъде включен във всяко проектно предложение по процедурата.

Индикатори за резултат

• **ЕЕСР01 Участници, които при напускане на операцията са започнали да търсят работа - 3 567.**

Индикаторът измерва броя на неактивните лица с основно и по-ниско образование, които в резултат на участието им в процедурата са повишили образователното си ниво и след приключване на участието си в процедурата са започнали да търсят активно работа, окуражени от по-високото си образование, насърчени от кариерното ориентиране и консултиране по време на процедурата, както и от предоставяне на условия за включване в гъвкави форми на образование на тези с основно, но без средно образование.

!!!! В случай че се планира да бъдат обхванати неактивни лица (ЕЕСО04), индикатор за резултат ЕЕСР01 следва задължително да бъде включен в проектното предложение.

• **ЕЕСР03 Участници, които при напускане на операцията получават квалификация - 13 486.**

Индикаторът измерва броя на лицата над 16 години, които са повишили образователното си ниво в резултат на участието им в процедурата, т.е. са придобили етап, клас, степен от основното образование, като са получили удостоверение за завършен клас/етап/степен от основното образование при условия, определени с държавния образователен стандарт за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование (удостоверения по чл.

⁹ За целите на процедурата безработни, вкл. трайно безработни са лица над 16 години, с основно и без основно образование, които към момента на включване в дейности по процедурата нямат работа, но активно търсят работа, регистрирани или не в Бюрата по труда към Агенция по заетостта по реда на Закона за насърчване на заетостта.

168, ал. 1, т. 3, 4 или 5 от ЗПУО) в рамките на процедурата след участие в курсове за ограмотяване, в курсове за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основното образование и в процедура за валидиране на компетентности, придобити чрез неформално обучение и информално учене в рамките на процедурата.

Индикатор ЕЕСR03 задължително трябва да бъде включен във всяко проектно предложение по процедурата.

Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ИСУН) не позволява въвеждане на индивидуални индикатори на ниво проект от страна на кандидата.

!!! ВАЖНО: В секция 5. Индикатори от Формуляра за кандидатстване в ИСУН кандидатите следва да включат в своето проектно предложение всички задължителни индикатори за изпълнение и за резултат, както и останалите относими индикатори (когато е приложимо), които съответстват на планираните в проекта дейности.

Информация за определяне общия брой на лицата по съответния индикатор се предоставя в секция „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, поле „Описание на целевите групи“.

Всеки индикатор трябва да бъде количествено определен в секция 5. Индикатори от Формуляра за кандидатстване за приложимата категория регион с положителна целева стойност, различна от 0, като целевата стойност следва да е цяло число. Базовата стойност на всеки индикатор, включен в проектното предложение, следва да бъде „0“.

Изискванията за индикаторите са част от критериите за оценка на проектното предложение. При неизпълнение на одобрени индикатори, съгласно чл. 70, ал. 1, т. 7 на Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ), финансовата подкрепа със средства от ЕФСУ може да бъде отменена изцяло или частично чрез извършване на финансова корекция.

Кандидатът и партньорът/ите на етап кандидатстване декларират съгласие за ползване и разпространение на обобщените данни по проекта от Управляващия орган (УО) и от НСИ (задължително условие за НСИ), съгласно Регламент (ЕО) № 223/2009 за предоставяне на статистически данни, в раздел II. от Декларация при кандидатстване на кандидата/партньора (**Приложение I** към Условиата за кандидатстване) както в процеса на кандидатстване, така и за целия период на изпълнение на програмата.

8. Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата и разпределение по категория региони (ако е приложимо):

Общият бюджет по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (БФП) е, както следва:

3 147 160,05 евро

Средства от ЕСФ+

2 445 004,70 евро

Национално съфинансиране

702 155,35 евро

Регион в преход: Югозападен район (ЮЗР) – 1 533 875,64 евро

По слабо развити региони:

Южен централен район (ЮЦР) – 268 428,24 евро

Югоизточен район (ЮИР) – 345 122,02 евро
Северозападен район (СЗР) – 411 748,49 евро
Североизточен район (СИР) – 587 985, 66 евро
Северен централен район (СЦР) – 0,00 евро

Управляващият орган на ПО 2021-2027 г. си запазва правото да направи промени в посочените средства, вкл. между отделните региони при необходимост, както и си запазва правото да не предостави изцяло посочената по-горе сума, в случай че предвидените за изпълнение дейности изискват по-малък финансов ресурс. Максимум 1 533 875,64 евро от общия бюджет на операцията може да бъде отчетен към категория Регион в преход (Югозападен район).

9. Минимален (ако е приложимо) и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект:

Минимален размер на безвъзмездната финансова помощ за проект по настоящата процедура: 127 823 евро.

Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за проект по настоящата процедура: съгласно посоченото в таблицата по т. 11, но не повече от 383 469 евро.

В минималния и максималния размер на безвъзмездна финансова помощ се включват планираните допустими преки и непреки разходи на проектното предложение. На етап кандидатстване всеки кандидат във Формуляра за кандидатстване следва да планира преките си разходи, като има предвид следното:

- за проектни предложения с БФП от 127 823 евро до 204 516,75 евро се прилага единна ставка от 12% от преките разходи за определяне на непреките разходи. В този случай преките разходи по проекта не могат да бъдат по-малко от 114 127,68 евро. и повече от 182 604,24 евро.
- за проектни предложения с БФП от 204 517,26 евро до 383 469 евро се прилага единна ставка от 11% от преките разходи за определяне на непреките разходи. В този случай преките разходи по проекта не могат да бъдат по-малко от 184 249,78 евро и повече от 345 467,57 евро
- в частния случай, когато преките разходи по проекта са от 182 604,24 евро до 184 249,78 евро се прилага единна ставка от 12% от преките разходи, но стойността на непреките разходи се определя до максималния размер, при който е спазено изискването размерът на БФП (сумата на преките и непреките разходи) да не надхвърля 204 516,75 евро.

10. Процент на съфинансиране¹⁰:

По настоящата процедура не се изисква съфинансиране от страна на кандидата.

11. Допустими кандидати:

Съгласно одобрените на писмена процедура на Комитета за наблюдение на Програма „Образование“ (КН на ПО) от март 2026 г. Критерии и методология за подбор на операция „Ограмотяване на възвратни (чрез прилагане на подхода ИТИ-2)“ и Единните указания за кандидатстване с концепции за Интегрирани териториални инвестиции (втора процедура в ИСУН BG16FFPR003-2.003 „Концепции за интегрирани териториални инвестиции (ИТИ)-2“, настоящата процедура се реализира чрез процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на конкретни бенефициенти по реда на чл. 25, ал. 1, т. 2, чл. 24, ал. 6 и чл. 43, ал. 1 от

¹⁰ Посочва се процентът на безвъзмездната финансова помощ (европейско и национално съфинансиране) и на съфинансирането от страна на бенефициента (ако е приложимо).

ЗУСЕФСУ и чл. 2, т. 2 от ПМС № 23 от 13 февруари 2023 г., в изпълнение на одобрени комбинирани концепции за интегрирани териториални инвестиции (ИТИ).

Кандидати и съответно конкретни бенефициенти по настоящата процедура по смисъла на чл. 25, ал. 1, т. 2 и Глава трета, раздел III от ЗУСЕФСУ и на основание чл. 43, ал. 1 от ЗУСЕФСУ са следните общини, училища, ЮЛНЦ, определени за отговорни партньори в одобрени комбинирани концепции за ИТИ (КИТИ 2), по отношение дейности за ограмотяване на възрастни:

№ по ред	№ на КИТИ	Конкретен бенефициент (КБ)	Партньор/и	Финансов ресурс за проектно предложение, евро
СЕВЕРОЗАПАДЕН РАЙОН				
1.	BG16FFPR003-2.003 - 0008	Сдружение „Знание“ гр. Ловеч	ОУ "Св. св. Кирил и Методий", гр. Ловеч, кв. Гозница	130 537,93
2.	BG16FFPR003-2.003 - 0009	Община Лом	IV ОУ "Христо Ботев" - гр. Лом	153 387,56
3.	BG16FFPR003-2.003 - 0018	Община Монтана	6 СУ "Отец Паисий" – гр. Монтана	127 823, 00
Общо за СЗР				411 748,49
СЕВЕРОИЗТОЧЕН РАЙОН				
4.	BG16FFPR003-2.003 - 0040	Община Шумен	СУ „Сава Доброплодни“, гр. Шумен	204 516,75
5.	BG16FFPR003-2.003 - 0046	Община Аксаково	ОБУ "Иван Вазов" с. Любен Каравелово, общ. Аксаково	383 468,91
Общо за СИР				587 985,66
ЮЖЕН ЦЕНТРАЛЕН РАЙОН				
6.	BG16FFPR003-2.003 - 0014	Община Хасково	*	138 048,81
7.	BG16FFPR003-2.003 - 0015	Община Свиленград	I ОУ "Иван Вазов", гр. Свиленград СУ "Д-р Петър Берон", гр. Свиленград	130 379,43
Общо за ЮЦР				268 428,24
ЮГОИЗТОЧЕН РАЙОН				
8.	BG16FFPR003-2.003 - 0023	Община Сливен	6 ОУ „Братя Миладинови“, гр. Сливен	191 734,46
9.	BG16FFPR003-2.003 - 0037	Обединено училище „Доктор Петър Берон“, гр. Ямбол		153 387,56
Общо за ЮИР				345 122,02
ЮГОЗАПАДЕН РАЙОН				
10.	BG16FFPR003-2.003-0031	Община Дупница	ОУ „Св. Климент Охридски“, гр. Дупница Професионална гимназия по хранително вкусови и химични технологии, гр. Дупница	383 468,91
11.	BG16FFPR003-2.003-0044	Община Благоевград	Благоевградска професионална гимназия "Ичко Бойчев"	383 468,91
12.	BG16FFPR003-2.003-0024	Община Петрич	СУ „Антон Попов“, гр. Петрич	383 468,91
13.	BG16FFPR003-2.003-0026	Община Сандански	*	383 468,91

Общо за ЮЗР	1 533 875,64
ОБЩО, в евро	3 147 160,05

* Предвид че в таблицата не е посочен партньор-училище с конкретно име, на етапа на кандидатстване конкретният бенефициент следва да определи такъв/такива в проектното си предложение при спазване на изискванията за допустимост на партньорите съгласно настоящите Условия за кандидатстване и изискването за липса на двойно финансиране.

Специфични изисквания за допустимост на кандидатите:

Общини

Община – конкретен бенефициент следва да представи Решение на Общинския съвет, с което се изразява съгласие с участието на общината в проектното предложение като кандидат. Решението на Общинския съвет се прилага в секция 13. „Прикачени документи“ от Формуляра за кандидатстване или се предоставя линк към източника, на който е наличен, ако е приложимо.

Училища

Държавни, общински, частни училища – конкретни бенефициенти по настоящата процедура следва към датата на подаване на проектното предложение да са вписани в Регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование

Държавни, общински и частни училища – конкретни бенефициенти по настоящата процедура следва към датата на подаване на проектното предложение да са вписани в Регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование¹¹.

Проверката за допустимостта на училища се прави служебно от страна на оценителната комисия в Регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование съгласно чл. 345 от ЗПУО, в Регистър БУЛСТАТ или друг регистър (например НЕИСПУО). Проверката за лицата, представляващи училищата, се извършва в Регистър БУЛСТАТ и/или в ТРРЮЛНЦ (ако е приложимо).

Частни училища, съгласно т. 16. „Приложим режим на минимални/държавни помощи (ако е приложимо)“ от настоящите Условия за кандидатстване, следва да отговарят на изискванията за предоставяне на минимална помощ в съответствие с Регламент (ЕС) 2023/2831 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis (в текст от значение за ЕИП, ОВ L от 15.12.2023 г.). Всички обстоятелства, свързани с изискванията на Регламент (ЕС) 2023/2831 г., се декларират в Декларация за минимални помощи (Приложение IV към Условията за кандидатстване). Декларацията за минимални помощи се представя от частно училище на етап кандидатстване и впоследствие преди сключване на административния договор за безвъзмездна финансова помощ, в случай че са настъпили промени в декларираните на етап кандидатстване обстоятелства¹².

Проверката за частно училище се извършва служебно в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (ТРРЮЛНЦ), Регистър БУЛСТАТ или в други публични регистри, по наличните в регистъра устав/учредителен акт, удостоверение за актуално състояние, съдебно решение или решение по вписване, удостоверяващи статута на частното училище).

¹¹ Регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование - <https://ri.mon.bg/home>, създаден в изпълнение на чл. 345 от ЗПУО и Наредба № 2 от 24 януари 2017 г. за Регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование.

¹² Декларират се обстоятелства за период от три предходни години спрямо датата на подаване на проектното предложение/датата на сключване на административния договор за БФП (например проектното предложение се подава на 24 април 2025 г., като декларираните обстоятелства обхващат 3 годишен предходен период от 25 април 2022 година до 24 април 2025 г. включително).

Юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ)

ЮЛНЦ – конкретни бенефициенти по настоящата процедура следва:

ЮЛНЦ могат да участват като кандидат в едно проектно предложение, в задължително партньорство с поне едно допустимо училище, и като партньор в повече проектни предложения.

- да са регистрирани по реда на ЗЮЛНЦ като юридически лица с нестопанска цел за осъществяване на дейност в обществена полза **с цели и предмет на дейност в сферата на образованието и/или работата с уязвими групи** (съгласно допустимите целеви групи по настоящата процедура) и да са **действащи и работещи организации за постигане на целите си по предмета им на дейност най-малко 2 години преди датата на подаване на проектни предложения** по процедурата, видно от устав/учредителен акт, удостоверение за актуално състояние, съдебно решение или решение по вписване.

- да имат опит в изпълнение на дейности, сходни или идентични с тези по процедурата и/или участие в изпълнението на поне един приключен проект в сферата на образованието и/или работата с уязвими групи **преди датата на обявяване на процедурата.**

Проверката за конкретен бенефициент ЮЛНЦ се извършва служебно в ТРРЮЛНЦ, Регистър БУЛСТАТ или в други публични регистри, по наличните в регистъра устав/учредителен акт, удостоверение за актуално състояние, съдебно решение или решение по вписване, удостоверяващи статута на ЮЛНЦ, както и на база представените документи, доказващи опит в изпълнение на сходни или идентични дейности с тези по процедурата и/или участие в изпълнението на поне един проект в сферата на образованието и/или работа с уязвими групи през последните две години преди датата на обявяване на процедурата (примерни документи за доказване на опит/участие са писма, препоръки, договори, споразумения, меморандуми, отчети по проекти, други приложими).

В случай че документите са налични в други публични регистри, ЮЛНЦ посочва източниците на информация или прилага документите в ИСУН. Удостоверението за актуално състояние на ЮЛНЦ следва да е издадено не по-рано от 3 месеца преди крайната дата на кандидатстване, сканирано и прикачено в ИСУН, ако е приложимо.

!!! В тази връзка ЮЛНЦ следва да са извършвали дейност през последните две финансови години. За доказване на общественополезната си дейност ЮЛНЦ трябва да са обявили документите по чл. 40, ал. 3 от ЗЮЛНЦ (Годишен доклад за дейността с финансови отчети) за последните две приключили финансови години към датата на кандидатстване.

ЮЛНЦ, съгласно т. 16. „Приложим режим на минимални/държавни помощи (ако е приложимо)“ от настоящите Условия за кандидатстване, **следва да отговаря на изискванията за предоставяне на минимална помощ**, в съответствие с Регламент (ЕС) 2023/2831 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis (в текст от значение за ЕИП, ОВ L от 15.12.2023 г.). Всички обстоятелства, свързани с изискванията на Регламент (ЕС) 2023/2831 г., се декларират в **Декларация за минимални помощи (Приложение IV към Условията за кандидатстване)**. Декларацията за минимални помощи се представя от ЮЛНЦ на етап кандидатстване и впоследствие, преди сключване на административния договор за безвъзмездна финансова помощ, в случай че са настъпили промени в декларираните на етап кандидатстване обстоятелства.

ВАЖНО!!! В случай, че ЮЛНЦ не е изпълнявало икономически дейности за предходните три години към датата на подаване на проектното предложение, при попълване на Декларация за минимални помощи следва да има предвид, че разходи за дейности на ЮЛНЦ, за които не е приложена открита и прозрачна процедура по смисъла на т. 89-96 от Известие на Комисията, се отпускат в режим на минимална помощ за него.

Изисквания за проектно предложение

ВАЖНО! Проектното предложение следва да съответства на одобрената комбинирана концепция за ИТИ.

Проверката за съответствие се извършва по отношение на:

- цели, кандидат, партньори, асоциирани партньори, дейности, общ размер на искано финансиране чрез БФП, териториален обхват, срок за изпълнение, индикатори, целеви групи, вкл. уязвими целеви групи;
- общият размер на исканото финансиране чрез БФП на проектното предложение следва да е равен или по-малък от общия размер на исканото финансиране чрез БФП в одобрената комбинирана КИТИ.

ВАЖНО!!! Кандидат по настоящата процедура може да подаде само едно проектно предложение! В случай че кандидат е подал повече от едно проектно предложение, оценителната комисия разглежда само последното постъпило проектно предложение, което не е оттеглено.

ВАЖНО!!!

В случай че конкретен бенефициент е училище, партньорството с община/друго училище/ЮЛНЦ/Център за подкрепа за личностно развитие (ЦПЛР)/Регионално управление на образованието (РУО)/Национална представителна организация на работодателите и на работниците и служителите в България, както и техните подразделения съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда¹³ не е задължително.

В случай че кандидат е община/ЮЛНЦ, партньорството с поне едно училище е задължително. В този случай на етап кандидатстване кандидата следва да подаде към проектното предложение Декларация за партньорство (Приложение II към Условиата за кандидатстване), попълнена съгласно образца и подписана от всички партньори, в която се описва ролята на кандидата и партньорите. При одобрение на проектното предложение за финансиране преди подписване на административен договор за безвъзмездна финансова помощ се представя Споразумение за партньорство (Приложение XIX към Условиата за изпълнение). Кандидатите задължително подписват Споразумение за партньорство с всички партньори, в което детайлно описват ролята и задълженията на всеки участник в партньорството.

Конкретните бенефициенти следва да опишат в проектните си предложения Механизъм за идентифициране и мотивиране на целевите групи и включването им в дейности по процедурата, който предвижда задължителна комуникация с дирекция „Бюро по труда“ към Агенция по заетостта в процеса на идентифициране на конкретните представители на целевите групи. Информацията се посочва в раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Механизъм за идентифициране и мотивиране на целевите групи“ от Формуляра за кандидатване.

Кандидатът по процедурата за директно предоставяне трябва:

- да е пряко отговорен за изпълнението на дейностите по проекта;

и

- да разполага с необходимия административен капацитет, както и с финансови ресурси (финансов капацитет) и механизми за устойчивост, позволяващи да се изпълнят предложените

¹³ Признати за национално представителни организации по реда на Кодекса на труда и Наредбата за определяне на реда за установяване наличието на критериите за представителност на организациите на работниците и служителите и на работодателите.

в проектното предложение дейности и да се гарантира тяхната финансова устойчивост, съгласно **Критерии и методология за оценка на проектно предложение по настоящата процедура** (Приложение XI към Условиата за кандидатстване).

При кандидатстване, кандидатът трябва да опише в секция 11 „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, че разполага с необходимия финансов и административен капацитет за изпълнението на проекта.

Финансови ресурси (финансов капацитет) и механизъм за устойчивост

Счита се, че кандидатът разполага с **финансов капацитет**, в случай че неговият оборот с натрупване през последните две приключили финансови години преди датата на кандидатстване е поне **30%** от стойността на исканото финансиране по проекта.

Финансовият капацитет се оценява, както следва:

- **за кандидат – община** – финансовият капацитет се оценява на база на бюджета на общината за текущата финансова година от Закона за държавния бюджет към момента на кандидатстването.
- **за кандидат – държавно/общинско училище** – финансовият капацитет се оценява на база на касовото изпълнение на бюджета му за последните две приключили финансови години към момента на кандидатстването.
- **за кандидат – частно училище** – финансовият капацитет се оценява на база на оборота му за последните две приключили финансови години, вкл. финансирането от държавния бюджет, към момента на кандидатстването или друг приложим счетоводен документ (за частните училища като отчет за приходите и разходите (ОПР), баланс, отчет за стопанската и нестопанската дейност, отразени в Годишен отчет за дейността - ГОД), съдържащ отчет за изпълнението на бюджета на съответната организация.
- **за кандидат – ЮЛНЦ** – финансовият капацитет се оценява на база на оборота му за последните две приключили финансови години от стопанската и нестопанската дейност към момента на кандидатстването и приложими счетоводни документи – ОПР, баланс, отчет за стопанската и нестопанската дейност, отразени в ГОД.

Под „**общ оборот за две приключили финансови години**“ за кандидат **държавно/общинско училище** се разбира годишното изпълнение на делегирания бюджет за образователната институция (училище), включително и финансирания по проекти извън делегирания бюджет, за последните две приключили финансови години и други приходи (раздел „Приходи, помощи и дарения“ от Сборен отчет за касовото изпълнение на училището). За **частно училище** е сумата от годишните обороти за последните две приключили финансови години заедно/съвкупно от стопанската и нестопанската дейности, включително и финансирания по проекти. Нестопанската дейност за целите на процедурата включва изпълнението по получената държавна субсидия съгласно ЗПУО и Наредбата за финансиране на институциите в системата на предучилищното и училищно образование, включително финансирания по проекти за нестопански дейности, ако е приложимо.

Под „**общ оборот за две приключили финансови години**“ за **ЮЛНЦ** следва да се разбира сумата от годишните обороти на юридическото лице за последните две приключили финансови години заедно/съвкупно за стопанската и нестопанската дейности.

За целите на настоящата процедура под „**годишен оборот**“ се разбират **нетните приходи от продажби от стопанската дейност** (параграф 15 100) плюс приходите от нестопанската дейност за съответната финансова година.

Финансовият капацитет на кандидата се оценява на база представените счетоводни документи и служебната проверка по критерий № 11 от Критерии за оценка на проектното

предложение, Критерии и методология за оценка на проектно предложение по настоящата процедура (Приложение XI към Условиата за кандидатстване).

!!! В случай че исканите документи от кандидати са налични в МОНИТОРСТАТ на Националния статистически институт, същите се проверяват по служебен път, когато е осигурена възможност за това.

В случай че исканите документи, заверени по реда на Закона за счетоводство, са публично достъпни на други електронни източници, кандидатът следва да предостави линк към източниците, в които са налични за целите на оценката на финансовия капацитет. В случай че документът/ите не е/са публично опосвестен/и, се прилагат от кандидата в ИСУН.

Счита се, че са налице **механизми за устойчивост**, когато кандидатът е посочил във Формуляра за кандидатстване, секция „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Устойчивост“, начините, чрез които ще осигури възможност ползите от проекта за целевите групи да продължат да съществуват и след края на финансирането по проекта, и е посочил потенциалните източници за финансиране след приключване на проекта и те са реалистични и надеждни.

Административен капацитет

Екипът за организация и управление на проекта следва да бъде съобразен със спецификата и обема на заложените дейности. За доказване на административен капацитет, кандидатът следва да представи **автобиографии** по образец (Приложение VII към Условиата за кандидатстване) на членовете на **основния екип за организация и управление**, който включва задължително **ръководител на проекта, координатор и счетоводител** (финансист). Счита се, че е налице административен капацитет за изпълнение на проекта, видно от представените автобиографии, когато:

- Ръководителят на проекта има минимум 2 години опит в управлението/изпълнението на сходен тип дейности и/или управление/изпълнение на сходен тип проекти;
- всеки от останалите двама членове на основния екип има най-малко 1 година опит в изпълнението на сходен тип дейности и/или управление/изпълнение на сходен тип проекти.

В тази връзка в поле „Участие в други програми и проекти/заетост по тях“ от представените автобиографии следва да е посочен период на изпълнение/участие в проектите, както и заетостта по тях.

За целите на процедурата под „сходен тип дейности“ следва да се разбират дейности в сферата на образованието и/или работата с уязвими групи. Под „сходен тип проекти“ следва да се разбират проекти със сходни дейности или проекти за уязвими групи като тези по настоящата процедура. За счетоводителя (финансиста) под „сходен тип дейности“ следва да се разбира „извършване на счетоводни/финансови операции съгласно националното законодателство“.

По преценка на кандидата и партньорите в екипа за организация и управление на проекта могат да бъдат включени и други позиции, за които на етапа на кандидатстване не се представят автобиографии на съответните членове, но задължително се описват исканата квалификация и отговорности за тях в секция 10. „Екип“ от Формуляра за кандидатстване.

12. Допустими партньори (ако е приложимо):

12.1. Допустими партньори¹⁴

Съгласно одобрените от КН на ПО Критерии и методология за подбор на операция „Ограмотяване на възрастни (чрез прилагане на подхода ИТИ -2)”, партньори по настоящата процедура по смисъла на чл. 25, ал. 1, т. 2 и Глава трета, раздел III от ЗУСЕФСУ са общини, държавни, общински и частни училища, ЮЛНЦ, Центрове за подкрепа за личностно развитие (ЦПЛР), Регионални управления на образованието (РУО), национално представителни организации на работодателите и на работниците и служителите в България, както и техните поделения съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда, които са определени за участващи партньори в одобрени комбинирани концепции в рамките на втора процедура за подбор на комбинирани концепции за ИТИ-2, по отношение на дейности за ограмотяване на възрастни, посочени в таблицата по т. 11. „Допустими кандидати“, колона „Партньори“.

Специфични изисквания за допустимост на партньорите:

Общините партньори, ако има такива, следва да отговарят на специфичните изисквания за допустимост на община – кандидат съгласно т. 11 от настоящите Условия за кандидатстване. Проверката за тях се извършва съгласно посоченото в т. 11 по-горе.

Партньорите – държавни, общински и частни училища към датата на подаване на проектното предложение следва да отговарят на специфичните изисквания за допустимост на кандидати държавни, общински и частни училища, посочени в т. 11. Проверката за тях се извършва също съгласно посоченото в т. 11 по-горе.

ЮЛНЦ – партньори следва да отговарят на специфичните изисквания за допустимост на ЮЛНЦ – кандидат съгласно т. 11 от настоящите Условия за кандидатстване. Проверката за тях се извършва също съгласно посоченото в т. 11 по-горе.

ЦПЛР – партньори следва да са създадени съгласно чл. 26 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) и да осъществяват дейност за **кариерно ориентиране и консултиране** съгласно чл. 49, ал. 1, т. 2 от ЗПУО на територията, която обслужват. Проверката на ЦПЛР партньори се прави служебно от страна на оценителната комисия в Регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование съгласно чл. 345 от ЗПУО, в Регистър БУЛСТАТ. ЦПЛР могат да участват като партньори в повече проектни предложения, в рамките на един компонент, в зависимост от територията, която обслужват

РУО – партньори, съгласно ЗПУО, са териториални администрации към министъра на образованието и науката за управление и контрол на системата на предучилищното и училищното образование, осъществяват своите функции, вкл. методическа подкрепа на образователните институции, като осигуряват условия за провеждане на държавната образователна политика на територията на областта, за която са определени. РУО могат да участват като партньори в повече проектни предложения в рамките на един компонент.

Национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, както и техните поделения съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда – партньори следва да са признати за такива съгласно Кодекса на труда и приложимата подзаконова нормативна уредба до извършване на окончателното плащане по проектното

¹⁴ Съгласно §1, т. 5 от Допълнителните разпоредби на ПМС № 23/13.02.2023 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмите, финансирани от Европейските фондове при споделено управление за програмен период 2021 – 2027 г., „Партньори на кандидатите за безвъзмездна финансова помощ“ са всички физически и юридически лица и техни обединения, които участват съвместно с кандидата в подготовката и/или техническото изпълнение на проекта или на предварително заявени във формуляра за кандидатстване дейности от проекта и разходват средства от безвъзмездната финансова помощ.“

предложение. Те могат да участват като партньори/асоциирани партньори в повече проектни предложения. Проверката за партньори Национално представителни организации на работодателите и на работниците и служителите в България, както и техните подразделения съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда, се извършва служебно в Държавен вестник, интернет страница на МТСП, Регистър БУЛСТАТ или в други публични регистри, както и съгласно представеното Удостоверение от съответната национално представителна организация по критерий № 11 от група I. Критерии за оценка на административното съответствие.

Партньор, който е подразделение на национално представителна организация на работодателите или на работниците и служителите, съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда, е допустим, в случай че:

- е самостоятелно юридическо лице;
- към проектното предложение е представено удостоверение от съответната национално представителна организация, с което тя потвърждава качеството му на нейно подразделение по смисъла на чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда. Удостоверението следва да е подписано от законен представител на съответната национално представителна организация и да съдържа информация в кой държавен регистър (напр. БУЛСТАТ) е вписано съответното подразделение;
- е подразделение на национално представителна организация на работодателите или на работниците и служителите, съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда **до извършване на окончателното плащане** по проектното предложение.

Всички допустими партньори, наред с другото, представят Декларация при кандидатстване на кандидата/партньора (Приложение I към Условията за кандидатстване). Всички партньори, заедно с кандидата, представят попълнена Декларация за партньорство (Приложение II към Условията за кандидатстване).

!!! Партньорите частни училища, ЮЛНЦ, Национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, както и техните подразделения съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда, за целите на определяне на режима за минимална помощ, когато е приложимо, представят и счетоводни документи (ГОД – ОПР, баланс, отчет за икономическа и отчет за неикономическа дейност) към Декларация за минимални помощи (Приложение IV към Условията за кандидатстване) за предходните три години, когато същите не са публично достъпни.

12.2. Допустими асоциирани партньори¹⁵

Съгласно одобрените от КН на ПО Методология и критерии за подбор на операция „Ограмотяване на възрастни (чрез прилагане на подхода ИТИ-2)“, **допустими асоциирани партньори** по настоящата процедура са: **структури на Агенция по заетостта (АЗ), Държавна агенция за бежанците (ДАБ), Агенция за социално подпомагане (АСП), РУО, национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, както и техните подразделения съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда.**

Асоциираните партньори на етапа на кандидатстване представят Декларация на асоциирания партньор (Приложение III към Условията за кандидатстване).

Участието на асоциирания партньор в дейност/и по проекта, ако е приложимо, следва да бъде посочено в конкретната дейност, както и в поле „Механизъм за идентифициране и мотивиране на

¹⁵ Съгласно § 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби на ПМС № 23 от 13 февруари 2023 г. „Асоциирани партньори на кандидатите за безвъзмездна финансова помощ“ са всички физически и юридически лица и техни обединения, които са заинтересовани от реализирането на проекта и участват в изпълнението на дейностите по него, но не разходват средства от безвъзмездната финансова помощ. Асоциираните партньори не могат да бъдат определяни за изпълнители по проекта по смисъла на чл. 49 от ЗУСЕФСУ.“.

целевите групи“ и поле „Връзка между цели, предвидени дейности и резултати“, от секция 11 „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“.

!!! Механизмът за идентифициране и мотивиране на целевите групи и включването им в дейности по процедурата предвижда задължителна комуникация с дирекция „Бюро по труда“ към Агенция по заетостта в процеса на идентифициране на конкретните представители на целевите групи, независимо дали има или не асоцииран/и партньори.

13. Дейности, допустими за финансиране:

Дейностите, предвидени за изпълнение, и съответните разходи в рамките на проектното предложение, следва да съответстват на принципа на ефективност и ефикасност, да гарантират постигането на целите на Програма „Образование“ 2021-2027 по Приоритет 1 „Приобщаващо образование и образователна интеграция“ и по СЦ по чл. 4, пар. 1, буква ж) от Регламент (ЕС) 2021/1057 - Насърчаване на ученето през целия живот, по-специално гъвкавите възможности за повишаване на квалификацията и за преквалификация за всички, като се вземат предвид предприемаческите и цифровите умения, по-доброто предвиждане на промените и изискванията за нови умения в зависимост от нуждите на пазара, улесняването на преходите в професионалното развитие и насърчаването на професионалната мобилност (ЕСФ+).

Допустимите дейности по настоящата процедура трябва:

- Да не противоречат на правилата, описани в Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013, Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година за установяване на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонд за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика;
- Да са насочени към изпълнението на целите на Приоритет 1 „Приобщаващо образование и образователна интеграция“ и на ПО 2021-2027;
- Да бъдат ясно обосновани на базата на конкретни идентифицирани потребности и нужди на целевите групи да имат конкретни цели;
- Да не са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на Формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него, освен в случаите на чл. 59а от ЗУСЕФСУ, ако е приложимо;
- Да са подходящи, практични и последователни, и да съответстват на целите и очакваните резултати.

По настоящата процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ допустими за финансиране са следните дейности, които кандидатът описва и обосновава в проектното предложение:

Дейност 1. Реинтегриране в образователната система на лица, навършили 16 години, отпаднали от училище и/или без основно образование, чрез дейности за образователна медиация (мотивация за участие в образование, работа на образователни медиатори и др.). Популяризиране на необходимостта от повишаване и насърчаване на грамотността и привличане на общественото внимание към ползите от повишаването на грамотността, в това число:

- идентифициране на лица от целевите групи вкл. комуникация и координация с отговорни институции (като Агенцията за социално подпомагане, дирекция „Бюро по труда“ към Агенцията по заетостта, общини, Регионални управления на образованието (РУО), Държавната агенция за бежанците и др.) и др.;
- мотивация на идентифицираните лица от целеви групи за включване в курсове по ограмотяване и курсове за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основно образование, чрез персонални консултации, работа в семейството, мотивационни кампании, добри практики и др.;
- мотивация на идентифицираните лица от целеви групи за продължаване на образованието в по-горна образователна степен – първи етап на гимназиално образование – 8-10 клас и втори етап на гимназиално образование – 11-12 клас, чрез персонални консултации, работа в семейството, мотивационни кампании, добри практики и др.;
- популяризиране на необходимостта от повишаване и насърчаване на грамотността и степените на образование сред целевите групи и привличане на общественото внимание към ползите от повишаването на грамотността като предпоставка за бъдеща заетост – чрез изработване на информационни материали, провеждане на информационни събития и др.

Дейността е насочена към идентифициране на лица от целевите групи, вкл. комуникация и координация с отговорни институции (като Агенция за социално подпомагане, дирекция „Бюро по труда“ към Агенция по заетостта, общини, Регионални управления на образованието, Държавна агенция за бежанците и др.), които са асоциирани партньори и/или допустими партньори. Дейността включва и мотивация на идентифицираните лица от целеви групи за включване в курсове по ограмотяване (за придобиване на начален етап от основно образование) и курсове за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основно образование (5, 6 и 7 клас от прогимназиалния етап на основно образование и за придобиване на основно образование), чрез персонални консултации, работа в семейството, мотивационни кампании, добри практики и др. Дейност 1 включва и популяризиране на необходимостта от повишаване и насърчаване на грамотността и степените на образование сред целевите групи и привличане на общественото внимание към ползите от повишаването на грамотността като предпоставка за бъдеща заетост – чрез изработване на информационни материали, провеждане на информационни събития и др.

Всеки кандидат следва да опише в проектното си предложение Механизъм за идентифициране и мотивиране на целевите групи и включването им в дейности по процедурата, който предвижда задължителна комуникация с дирекция „Бюро по труда“ към Агенция по заетостта в процеса на идентифициране на конкретните представители на целевите групи.

Във Формуляра за кандидатстване в поле „Механизъм за идентифициране и мотивиране на целевите групи“ от секция 11 „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ следва да се представи информация за идентифициране и мотивиране на целевата група – предварителни анализи, какви са количествените и качествени характеристики при идентифицирането/проучването на целевата група, координация на заинтересованите страни, ангажираност на кандидата и партньорите/асоциираните партньори, когато е приложимо, участие на образователни медиатори, ако е приложимо, достъп до и комуникация с целевата група, конкретни подходи при работа с целевата група по Дейност 1.

Разходите за Дейност 1, съгласно *Приложение XII* ТЕРЕС Ограмотяване към Условието за кандидатстване, са съставна част от Единичен разход за идентифициране, мотивиране и участие в курсове за ограмотяване и/или от Единичен разход за идентифициране, мотивиране и участие в курсове за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основно образование. Разходите за Дейност 1 се планират в **Помощна таблица** (*Приложение VI* към Условието за

кандидатстване) съгласно указанията/инструкциите за попълването ѝ при изготвянето на бюджета.

Дейност 2. Организиране и провеждане на курсове за ограмотяване на възрастни, и на курсове за усвояване на учебно съдържание за различните образователни етапи и степени за лица, с ниско образование или без образование в координация с Агенция по заетостта и МТСП, с цел последващо включване във възможности за придобиване на професионална квалификация.

- организиране и провеждане на курсове за ограмотяване¹⁶;
- организиране и провеждане на курсове за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основното образование¹⁷;
- оценяване и сертифициране на резултатите от проведените курсове¹⁸.

В рамките на Дейност 2 с цел оценяване и сертифициране на резултатите от проведените курсове, следва да се проведат и съответните изпити за курсовете за ограмотяване на възрастни и курсовете за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап¹⁹.

Курсовете за ограмотяване и курсовете за придобиване на компетентности от прогимназиален етап на основното образование, включително оценяване и сертифициране на резултатите от тях, се провеждат съгласно чл. 169, ал. 2 от ЗПУО по програми, утвърдени от министъра на образованието и науката, ориентирани към резултатите от обучението, определени с държавния образователен стандарт за общообразователната подготовка за начален и прогимназиален етап. Прилагат се разработените в рамките на проект BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“ и утвърдени от МОН учебни планове и учебни програми²⁰, адаптирани за възрастни, актуализираната и адаптирана цялостна методология за ограмотяване и обучение на възрастни, актуализирана в частта си за обучение на възрастни за придобиване на компетентности за класовете в прогимназиалния етап и съответните методически материали – работни листове за обучаемите (които могат да се приспособяват от съответното училище по проекта) и наръчници за оброчителите. За оценяване на резултатите следва да се прилагат специфичните методи и форми на оценяване съгласно утвърдените адаптирани програми за обучение на възрастни, като при подготовка на изпитните тестове училищата могат да ползват като образец разработения инструментариум (изпитни задачи, изпитни материали и др.) по проект „Нов шанс за успех“ на МОН по ОПНОИР 2014-2020 г.

Описанието на Дейност 2 включва и изискванията за учителите, организацията и провеждането на задължителните изпити – 4 изпита при курс за ограмотяване, по 8 изпита при курс за 5-ти клас и съответно за 6-ти клас и 10 изпита при курс за 7-ми клас, продължителност в рамките на проекта,

¹⁶ Съгласно § 1, т. 14 от Допълнителните разпоредби на Закона за предучилищното и училищното образование „Курс за ограмотяване“ е обучение за придобиване на компетентности за началния етап на основното образование, достатъчни за продължаване на образованието в следващ етап. Съгласно чл. 73, ал. 2, т. 1 начален етап е от I до IV клас включително.

¹⁷ Съгласно чл. 73, ал. 2, т. 2 от ЗПУО прогимназиален етап е от V до VII клас включително.

¹⁸ Съгласно чл. 169, ал. 3 от ЗПУО и Наредба № 11 от 01.09.2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците.

¹⁹ Съгласно чл. 169, ал. 3 от ЗПУО и Глава Пета, раздел IV на Наредба № 11 от 01.09.2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците. За оценяване на резултатите се използва разработен инструментариум, утвърден по проект „Нов шанс за успех“ на МОН по ОПНОИР 2014-2020 г.

²⁰ Адаптирани учебни програми за обучение на възрастни са налични на интернет страницата на МОН, секция „Общо образование“, раздел „обучение на лица над 16 години: <https://www.mon.bg/obshto-obrazovanie/obuchenie-na-litsa-nad-16-g/>; <https://www.mon.bg/obshto-obrazovanie/obuchenie-na-litsa-nad-16-g/kursove-za-ogramotyavane-na-vazrastni/> (Адаптирани учебни програми за обучение на възрастни в курсове по ограмотяване) и <https://www.mon.bg/obshto-obrazovanie/obuchenie-na-litsa-nad-16-g/kursove-za-pridobivane-na-kompetentnosti/> (Адаптирани учебни програми за обучение на възрастни в курсове за придобиване на компетентности за всички класове от прогимназиален етап на основната степен на образование в училищата в системата на предучилищното и училищното образование, утвърдени със Заповед № РД09-5572/31.10.2017 г., и т.н).

брой групи, др. Кандидатите следва да опишат броя на изпитите като имат предвид, че в общия случай²¹ за всяка група от 20 участници, допуснати до изпит, се организира изискваният брой изпити за съответното обучение (4 изпита за курсове за ограмотяване; по 8 изпита – за 5 клас и съответно за 6 клас; 10 изпита – за 7 клас).

Всеки курс за ограмотяване или курс за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основно образование следва да завършва с ясен краен резултат – завършен начален етап от основното образование (1-4 клас) и/или завършено основно образование (завършен 7 клас) и/или завършен клас от прогимназиалния етап на основното образование (5-6 клас). За ясен краен резултат за целите на процедурата се счита удостоверение по реда на чл. 168, ал. 1, т. 3, 4 и 5 от ЗПУО²². С оглед спецификата на целевата група и спецификата на курсовете по Дейност 2 постигането на краен резултат се доказва с:

- удостоверение (служебна бележка), издадено от училището, с което се удостоверява участието на лицето в курс по чл. 129, ал. 1 от Наредба № 11 от 01.09.2016 г., и/или
- удостоверение по чл. 168, ал. 1, т. 3, 4 и 5 от ЗПУО.

Описанието на Дейност 2 следва да отразява принос на дейността към релевантните индикатори и в съответствие с Механизма за идентифициране и мотивиране на целевите групи съгласно **ТЕРЕС** (*Приложение XII към Условиата за кандидатване*).

ВАЖНО!! На участниците в курсовете по Дейност 2 се предоставят стипендии за участие и стипендии за успех. Детайлна информация е дадена в **ТЕРЕС Ограмотяване** (*Приложение XII към Условиата за кандидатване*) и указания за попълване на Помощна таблица .

Разходите за Дейност 2, съгласно **ТЕРЕС** (*Приложение XII към Условиата за кандидатване*), са съставна част от Единичен разход за идентифициране, мотивиране и участие в курсове за ограмотяване и/или от Единичен разход за идентифициране, мотивиране и участие в курсове за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основно образование. Разходите за Дейност 2 се планират в **Помощна таблица** (*Приложение VI към Условиата за кандидатване*) съгласно указанията/инструкциите за попълването ѝ при изготвянето на бюджета.

!!! Дейност 2 може да се изпълнява само от училища съгласно нормативната уредба в сферата на образованието.

Дейност 3. Валидиране на резултати от неформалното обучение и информалното учене чрез оценяване и признаване на съответствието между компетентности, придобити чрез неформално обучение и информално учене, и изискванията за завършване на клас, етап или степен от основно образование²³.

Дейността включва валидиране на компетентности на лица съгласно чл. 122, т. 1 и т. 4 от Наредба № 11 от 01.09.2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците. Провеждането на изпитите за валидиране по Дейност 3 (когато е приложимо) може да се извършва едновременно и в рамките на провеждане на междинните/финалните изпити по Дейност 2. *За валидиране на*

²¹ В съответствие с практиката при приключилите проекти по процедури BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“ и BG05M2OP001-3.020 „Ограмотяване на възрастни – 2“, финансиран по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж 2014-2020 г.“.

²² Чл. 168, ал. 1, т. 3 удостоверение за валидиране на компетентности за клас от основна степен на образование, което дава право за продължаване в следващ клас или за обучение за придобиване на професионална квалификация; т. 4 удостоверение за валидиране на компетентности за начален етап на основната степен на образование, което дава право за продължаване в следващ етап на училищното образование или за обучение за придобиване на професионална квалификация; т. 5 удостоверение за валидиране на компетентности за основна степен на образование, което дава право за продължаване в средна степен на образование или за обучение за придобиване на професионална квалификация.

²³ Съгласно глава осма от ЗПУО и Глава Пета, Раздел III на Наредба № 11 от 01.09.2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците.

резултати по Дейност 3 се включват лица, които не се обучават в курсовете по Дейност 2. Валидирането на компетентности по Дейност 3 е допустимо само за лица от целевата група, които нямат придобито основно образование съгласно чл. 166, ал. 4 от ЗПУО. Дейност 3 обхваща процеса по заявяване, организиране и провеждане на изпитите за валидиране и издаването на документи в съответствие с действащата нормативна и поднормативна уредба, чл. 167, ал. 1, т. 1, т. 3 и т. 4, по реда на чл. 167, ал. 4 и ал. 5 от ЗПУО. Издадените документи за валидиране съгласно чл. 168, ал. 1, т. 1, т. 3, т. 4 и т. 5 (чл. 125 от Наредба № 11/2016 г.) следва да бъдат регистрирани при условията и по реда на държавния образователен стандарт за информацията и документите.

Кандидатите следва да опишат броя на изпитите по Дейност 3 като имат предвид, че в общия случай за всяка група от 20 участници, допуснати до изпит, се организират изискваният брой изпити по Дейност 3 в зависимост от потребностите на конкретните участници в процедурата за валидиране.

В тази връзка обърнете внимание, че когато става дума за валидиране на компетентности за лица, търсещи или получили международна закрила, над 16 години, които не притежават документ за завършен клас, то към тях не може да се приложи валидирането на компетентности за начален или прогимназиален етап на основната степен на образование съгласно чл. 123, ал. 2 от Наредба № 11 за оценяването на резултатите от обучението на учениците, доколкото необходимо условие е те да притежават документ за завършен клас или етап. Лицата с този статут могат да валидират компетентности само ако притежават такъв документ. В същото време лицата над 16 години, търсещи или получили международна закрила, които не притежават документ, могат да се включат в курсовете по Дейност 2.

ВАЖНО!! За лицата, валидирали успешно знания и компетенции по Дейност 3 и получили удостоверение за валидиране съгласно чл. 168, ал. 1, т. 1, т. 3, т. 4 и т. 5 от ЗПУО по реда на държавния образователен стандарт за информацията и документите се предоставят стипендии за успех.

Разходите за Дейност 3 се определят в зависимост от броя на заявителите и успешно положили изпитите лица от целевата група, подали заявление за валидиране. При планиране на разходите за Дейност 3 се прилага актуализиран единичен разход 1.117 от ТЕРЕС ПО за провеждане на изпити, както и единичен разход на стипендия за успех на участниците съгласно **ТЕРЕС Ограмотяване (Приложение XII към Условието за кандидатване)**. Разходите за Дейност 3 се планират в **Помощна таблица (Приложение VI към Условието за кандидатстване)** съгласно указанията/инструкциите за попълването ѝ при изготвянето на.

!!! Дейност 3 може да се изпълнява само от училища съгласно нормативната уредба в сферата на образованието.

Дейност 4. Групови/индивидуални дейности за запознаване с професии; определяне на професионалните интереси на представителите на целевите групи и консултиране за самостоятелен и осъзнат избор на образование и/или професия за адаптиране на пазара на труда на регионално/местно ниво; проследяване при осъществяване на връзката образование – пазар на труда и др. за подпомагане прехода от образование към реализация на пазара на труда.

- информирание на представителите на целевите групи за подходящи професии чрез групови/индивидуални събития за запознаване с професии;
- диагностика за определяне и консултиране според придобитото по проекта образование за адаптиране на пазара на труда на регионално/местно ниво;
- посредничество и проследяване при осъществяване на връзката образование – пазар на труда.

Дейността включва информирание на представителите на целевите групи за подходящи професии чрез групови/индивидуални събития за запознаване с професии; диагностика за определяне и

консултиране според придобитото по проекта образование за адаптиране на пазара на труда на регионално/местно ниво; насочване към Агенция по заетостта за придобиване на професионална квалификация и реализация на пазара на труда и др. Следва да бъдат прилагани взаимно допълващи се мерки за информиране, диагностика, посредничество и проследяване, с оглед включване в гъвкави програми за втори шанс на възрастни при прехода от образование към пазара на труда. В рамките на дейността следва да бъдат подкрепени само представители на целевите групи, които са включени в Дейност 2 и/или Дейност 3.

Разходите за Дейност 4 се определят в зависимост от броя на лицата от целевите групи, които са придобили основно образование в рамките на процедурата и продължили в първи гимназиален етап на средно образование или в професионално обучение и/или са започнали/останали на работа. При планиране на разходите за Дейност 4 се прилага единичен разход и се спазват изискванията за постигнат резултат съгласно **ТЕРЕС Ограмотяване (Приложение XII към Условиата за кандидатване)**. За целите на бюджета в секция 7 от Формуляра за кандидатстване кандидатът попълва **Помощна таблица за планиране на ПП (Приложение VI към Условиата за кандидатстване)** при детайлно описание на дейността съгласно указанията/инструкциите за попълването ѝ при изготвянето на бюджета.

Дейностите са с обхват формалното образование, при условията и по реда на приложимите държавни образователни стандарти за предучилищно и училищно образование и ще се осъществяват в рамките на образователния процес.

При планиране на дейностите следва да се вземе предвид Механизъм за идентифициране и мотивиране на целевите групи (секция 11. Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение). Разходите по дейности се планират в **Помощна таблица (Приложение VI към Условиата за кандидатстване)** съгласно указания за попълването ѝ и в съответствие с **ТЕРЕС Ограмотяване (Приложение XII към Условиата за кандидатстване)**, както и с представената **Декларация за партньорство (Приложение II към Условиата за кандидатстване)**.

Освен описаните по-горе допустими преки дейности, всяко проектно предложение **задължително трябва да включва и следните непреки дейности:**

- Дейности за организация и управление

и

- Дейности за мониторинг и за комуникация и видимост.

При описание на дейностите във Формуляра за кандидатстване, следва да се има предвид, че **непреките дейности не представляват отделни дейности**. Те следва да бъдат декларирани и обосновани от кандидата в секция 11 „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Непреки дейности“ на Формуляра за кандидатстване.

Дейностите за комуникация и видимост трябва да отговарят на условията и изискванията, описани в Дял IV, глава III „Видимост, прозрачност и комуникация“ на Регламент (ЕС) 2021/1060. В тази връзка бенефициентите имат задължение при дейностите за комуникация, видимост и прозрачност да указват произхода на финансирането чрез поставяне на емблемата на ЕС в съответствие с посочените технически характеристики съгласно чл. 47 и Приложение IX от Регламент (ЕС) 2021/1060, налични на следния линк: https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/logos_downloadcenter/. Оперативни насоки за използване на емблемата на ЕС за периода 2021-2027 г. можете да намерите тук: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/eu-emblem-rules_en.pdf.

При изпълнение на дейностите за комуникация и видимост съгласно чл. 50 от Регламент (ЕС) 2021/1060 бенефициентът следва:

- да публикува на уебсайта си (ако има такъв), и на сайтове в социални медии, кратко описание на проекта, пропорционално на равнището на подкрепата, неговите цели и резултати, като откроява финансовата подкрепа от Съюза;
- да включва по видим начин текст, подчертаващ подкрепата от Съюза, в документите и комуникационните материали, свързани с изпълнението на проекта и предназначени за обществеността или за участниците;
- за проекти, включващи физически инвестиции или инсталиране на закупено оборудване, с общ размер на проекта над 100 000 евро - да поставя устойчиви табели или табла, ясно видими за обществеността, на които се откроява емблемата на Съюза в съответствие с техническите характеристики, посочени в приложение IX, веднага щом започне физическото изпълнение на проекта, включващи физически инвестиции, или инсталирането на закупеното оборудване;
- за проекти, които не попадат в горното условие - да поставя на място, ясно видимо за обществеността, поне един хартиен плакат с минимален размер А3 или еквивалентен електронен екран с информация за операцията, подчертаващ подкрепата от ЕСФ+;

В рамките на непреките дейности на етап изпълнение на проекта, бенефициентът гарантира спазването на правата, посочени в Хартата на основните права на ЕС и Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания съгласно представения в секция 11 „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ Механизъм за ефективно прилагане и изпълнение по проекта на принципите на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания от Формуляра за кандидатстване и чл. 4.4. от образца на административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (*Приложение XIV към Условиата за изпълнение*).

Конкретните бенефициенти, чрез екипа за организация и управление в рамките на непреките дейности, следва да осъществяват ежегоден мониторинг на образователните резултати на участващите в курсовете/в процедура за валидиране лица и удовлетвореност на участниците в резултат на подкрепата по процедурата. Информацията се представя в секция 11. „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, поле „Мониторинг на резултатите и удовлетвореност на участниците“. За целта в Условиата за изпълнение, в *Приложение XXI Въпросници* са налични въпросници и таблици, които се представят съгласно указанията в тях при изпълнението и отчитането на проекта по сключен административен договор за безвъзмездна финансова помощ.

При описание на непреките дейности във формуляра за кандидатстване следва да се има предвид, че провеждането на съответните процедури за определянето на изпълнител по реда на Глава четвърта (Специални правила за определяне на изпълнител от бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ) от ЗУСЕФСУ, ако е приложимо, не представляват отделни дейности, а представляват част от изпълнението на съответните основни дейности по проекта. В тази връзка възлагането на дейности на външен изпълнител за изпълнение на преките дейности следва да се посочи в секция 4 „План за изпълнение/дейности по проекта“, поле „Начин на изпълнение“ на съответната дейност, за която се отнася, единствено като метод/средство за нейното изпълнение.

Доставчиците на стоки и услуги, необходими за реализиране на дейностите по процедурата, следва да бъдат избирани по реда на Закона за обществените поръчки, Глава IV на ЗУСЕФСУ и действащата нормативна уредба въз основа на открити, прозрачни, в достатъчна степен публични, недискриминационни и безусловни процедури, като по този начин се гарантира, че извършването на доставки и предоставянето на услуги ще се извършва при пазарни условия.

Изборът на изпълнители (ако е приложимо) следва да бъде извършван по открит, прозрачен, в достатъчна степен публичен, недискриминационен и безусловен начин по смисъла на т. 89 – 96 от Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф

1 от Договора за функционирането на Европейския съюз. При избора на изпълнител/и на дейности по проекта, в случай че е приложимо, бенефициентът следва да предвиди при възлагането на обществени поръчки прилагането на мерки за опазване на околната среда съгласно приложимите разпоредби на ЗОП и актовете по прилагането му и в съответствие с чл. 47, ал. 1 и чл. 63, ал. 1, т. 6 от ЗОП. Посочените дейности следва да са в съответствие с хоризонталните политики на Европейския съюз, посочени в т. 17 от Условиата за кандидатстване. Съответствието с посочените хоризонтални политики ще бъде проследявано на етап изпълнение на проекта.

В съответствие с чл. 4, ал. 4 от ЗУСЕФСУ, чл. 63, параграф 6 и параграф 9 от Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури конкретният бенефициент - кандидат няма право да подава проектно предложение по процедурата за дейности, които са физически приключени или изцяло изпълнени или такива, финансирани по друг проект, процедура, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, бюджета на Общността или друга донорска програма.

За целта на етап кандидатстване кандидатът и всеки от партньорите попълват и подават **Декларация на кандидата/партньора** (Приложение I към Условиата за кандидатстване). В процеса на изпълнение на проекта, УО на ПО ще следи за демаркация с други програми и проекти с цел недопускане на двойно финансиране. В тази връзка проект, подаден по настоящата процедура, може да има единствено допълващ ефект, но не и да дублира и припокрива изпълнението на проекти по други европейски/донорски и национални програми. Демаркацията по настоящата процедура с проекти по процедури, финансирани от ОПНОИР и/или ПО, и/или по национални програми и други ще е по бенефициенти/партньори, дейности, и по представители на целевите групи и участници, ако се застъпват в периода на изпълнение.

Управляващият орган има правото в процеса на оценка да отстрани недопустими дейности, както и недопустими разходи.

14. Категории разходи, допустими за финансиране²⁴:

При предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по настоящата процедура ще бъдат взети под внимание само „допустимите разходи“ съгласно изискванията на Глава пета „Финансово управление и контрол“ от ЗУСЕФСУ, разпоредбите на Регламент (ЕС) 2021/1060, Регламент (ЕС) 2021/1057, Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 и приложимото национално законодателство за финансовата рамка 2021-2027 г., и детайлно описани по-долу.

Бюджетът (секция 7 от Формуляра за кандидатстване) представлява както предварителна оценка на очакваните разходи, така и максимален размер на допустимите разходи и трябва точно да отговаря на стойността, посочена в проекта. Стойността на допустимите разходи трябва да се основава на европейското и българското законодателство, да се базира на нормативно определени размери, опростени форми на разходите и да е в съответствие с предвижданията за финансиране дейности.

По време на оценката на проектното предложение е възможно да бъдат установени обстоятелства, които да налагат корекции в бюджета. Несъответствието между предвидените дейности и видовете заложили разходи, както и дублирането на разходи могат да наложат и изискването на допълнителни разяснения и информация от страна на оценителната комисия от кандидата. Освен тях, корекции на бюджета могат да се извършат и при наличие на недопустими дейности и/или разходи, неспазване на заложените в настоящите Условия за кандидатстване правила за приложимите опростени варианти на разходите.

²⁴ В случай че е приложимо, се посочват и недопустими разходи, както и съответната информация съгласно изискванията на чл. 59, ал. 2 от ЗУСЕФСУ.

14.1. Условия за допустимост на разходите:

За да бъдат допустими разходите по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ трябва да отговарят едновременно на следните условия:

1) Да са необходими за изпълнението на проекта и да отговарят на принципите за добро финансово управление – икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства.

Съгласно чл. 33 на Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2024 г.:

- принципът на икономичност изисква ресурсите за осъществяване на дейностите да бъдат осигурени своевременно, в подходящо количество и качество и при най-добра цена;

- принципът на ефикасност се отнася до най-доброто съотношение между използваните ресурси, предприетите дейности и постигането на целите;

- принципът на ефективност се отнася до степента, в която се постигат поставените цели посредством предприетите дейности.

2) Да бъдат извършени след датата на подписване на административния договор за безвъзмездна финансова помощ, в срока за изпълнение на проекта и да са свързани с дейности, които не са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на Формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него, освен в случаите по чл. 59а от ЗУСЕФСУ;

3) Да са в съответствие с категориите разходи, включени в настоящите Условия за кандидатстване, в административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, както и в съответствие с одобреното проектно предложение и изискванията на настоящите Условия за кандидатстване (чл. 57, ал. 1, т. 2 от ЗУСЕФСУ);

4) За направените разходи да е налична одитна следа съгласно минималните изисквания на Приложение XIII от Регламент (ЕС) 2021/1060 и са спазени изискванията за съхраняване на документите съгласно чл. 82 от Регламент (ЕС) 2021/1060 (чл. 57, ал. 1, т. 7 от ЗУСЕФСУ);

5) Да са действително платени (т.е. да е платена цялата стойност на представените фактури или други първични счетоводни документи, включително стойността на ДДС), не по-късно от датата на подаване на междинното/окончателното искане за плащане от страна на бенефициента и не по-късно от 31.12.2030 г. В случаите по чл. 55, ал. 1, т. 2, 3 и 4 от ЗУСЕФСУ (прилагане на формите по чл. 53, § 1 буква б), буква в) и буква г) от Регламент (ЕС) 2021/1060), разходите са допустими, ако действията, представляващи основание за възстановяването им, са извършени в срока за допустимост по чл. 63, т. 2 от Регламент (ЕС) 2021/1060;

6) Да не надхвърлят праговете за съответната категория разходи, посочени в раздел 14.2 от настоящите Условия за кандидатстване и в одобрения проект (чл. 57, ал. 1, т. 3 от ЗУСЕФСУ);

7) Да се отнасят за реално доставени продукти, извършени услуги, строителни и монтажни работи и положен труд (чл. 57, ал. 1, т. 4 от ЗУСЕФСУ);

8) Да са извършени законосъобразно съгласно приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство (чл. 57, ал. 1, т. 5 от ЗУСЕФСУ);

9) Да са отразени в счетоводната документация на бенефициента чрез отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система (чл. 57, ал. 1, т. 6 от ЗУСЕФСУ);

10) Да могат да се установят и проверят, да бъдат подкрепени от оригинални разходооправдателни документи (освен в случаите на опростено отчитане на разходи чрез формите по чл. 55, ал. 1, т. 2-4 от ЗУСЕФСУ);

- 11) Да са извършени от допустим по настоящата процедура бенефициент и да са за дейности, съответстващи на предвидените в одобрения проект (чл. 57, ал. 1, т. 1 от ЗУСЕФСУ);
- 12) Да са за услуги и/или доставки, за които изборът на изпълнител е извършен в съответствие с действащото национално законодателство и правото на Европейския съюз;
- 13) Да са съобразени с приложимите правила в областта на държавните/минимални помощи (чл. 57, ал. 1, т. 8 от ЗУСЕФСУ, когато е приложимо);
- 14) Да **не** са финансирани по друг проект, програма или друга финансова схема, финансирана от публични средства на националния или европейския бюджети, или от средства на Европейското икономическо пространство.

Разходите за възстановим ДДС във връзка с изпълнението на проекта са недопустими за съфинансиране от ЕФСУ. Допустим е единствено разходът за данък върху добавената стойност, който не е възстановим съгласно националното законодателство. Допустимостта на разходите за данък върху добавената стойност по проектите се определя от кандидата и от партньорите в съответствие с Указания на министъра на финансите НФ-1/09.01.2024 г. за третиране на данък върху добавената стойност като допустим разход при изпълнение на проекти по програмите, финансирани от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+), Кохезионния фонд (КФ), Фонда за справедлив преход (ФСР) и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДРА), Фонд "Убежище, миграция и интеграция" (ФУМИ), Фонд "Вътрешна сигурност" (ФВС), програмата по Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ИУГВП), както и на средствата за финансиране на подхода "Водено от общностите местно развитие" от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ВМРС) на ЕС, за програмен период 2021 – 2027 г.“.

Бюджетът (секция 7 от Формуляра за кандидатстване) трябва да отразява допустимите разходи, които са свързани с изпълнението на проекта. **Разход, който не е обоснован в секция 4. „План за изпълнение/Дейности по проекта“ на Формуляра за кандидатстване, ще бъде премахнат от бюджета на проекта служебно от оценителната комисия.**

14.2. Допустими разходи:

Допустимите разходи следва да са извършени законосъобразно и не трябва да противоречат на правилата, описани в Регламент (ЕС) 2021/1057 за ЕСФ+, Регламент (ЕС) 2021/1060 за общоприложимите разпоредби за ЕФСУ, Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2024 година за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, Постановление на Министерски съвет № 86 от 01.06.2023 г. за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, съфинансирани от Европейските фондове при споделено управление, за програмен период 2021-2027 г. (ДВ брой 49 от 06.06.2023 г.), както и всички други закони и подзаконовни нормативни актове от приложимото право на Европейския съюз, българското законодателство и настоящите Условия за кандидатстване.

Дейностите и видовете разходи по процедура BG05SFPR001-1.011 „Ограмотяване на възрастни (чрез прилагане на подхода ИТИ-2)“ са идентични с дейностите и видовете разходи по процедура BG05SFPR001-1.007 „Ограмотяване на възрастни (чрез подбор)“²⁵. Съответно за процедурата за подбор ще се ползват същите единични разходи и еднократни суми, приложени по процедурата по подхода ИТИ.

Допустими по процедурата са следните видове разходи:

²⁵ Процедурата за подбор е обявена на 31 март 2025 г., като за нея са приложени единични разходи и еднократни суми, обосновани в Насоките за кандидатстване и по-конкретно в Приложение XIII ТЕРЕС Ограмотяване, утвърдени със Заповед № РД09-91/31.03.2025 г. на Ръководителя на Управляващия орган.

Преки разходи

I. СТАНДАРТНА ТАБЛИЦА НА РАЗХОДИТЕ ЗА ЕДИНИЦА ПРОДУКТ

За всяка от допустимите дейности се прилагат единични разходи, определени и обосновани в Приложение XII ТЕРЕС-Ограмотяване към настоящите Условия за кандидатстване. Стойностите на единичните разходи са актуализирани съгласно последните статистически данни на Евростат за 2025 г. в документа Актуализране_1.011.xlsx, както следва:

1. Разходи за идентифициране, мотивиране и участие в курсове по ограмотяване

Прилага се единичен разход в размер на 985 евро за идентифициране, мотивиране и участие на 1 участник в курс за ограмотяване, който успешно е завършил курса и е получил удостоверение по чл. 168, ал. 1, т. 4 от ЗПУО.

Име на показателя	Единичен разход в евро
Единичен разход за идентифициране, мотивиране и участие в курсове за ограмотяване	985

2. Разходи за идентифициране, мотивиране и участие в курсове за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основно образование

Прилага се единичен разход в размер на 695 евро за идентифициране, мотивиране и участие на 1 участник в курс за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основно образование (за всеки от 5, 6 и 7 клас) и получил удостоверение по чл. 168, ал. 1, т. 3 или т. 5 от ЗПУО.

Име на показателя	Единичен разход в евро
Единичен разход за идентифициране, мотивиране и участие в курсове за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основно образование	695

3. Провеждане на изпити по Дейност 3

Прилага се единичен разход в размер на 90 евро за всеки 1 проведен изпит по процедура за валидиране на резултати от неформалното обучение и информалното учене по Дейност 3.

Име на показателя	Единичен разход в евро
Провеждане на изпити за лица от целевата група	90

4. Стипендии

Прилага се единичен разход от 5,50 евро за всеки ден участие в курс за ограмотяване или курс за придобиване на компетентности от прогимназиален етап за 1 участник, според участието им в курсовете по Дейност 2.

Име на показателя	Единичен разход в евро
Дневна стипендия за 1 участник в курсове за ограмотяване и в курсове за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап	5,50

Прилага се единичен разход в размер на 62 евро за всяко лице с удостоверение съгласно чл. 168, ал. 1 от ЗПУО, получено след участие в курсове по Дейност 2 и успешно положени всички изпити, или след участие в Дейност 3 и успешно положени изпити.

Име на показателя	Единичен разход в евро
Стипендия за успех (получено удостоверение) - курс за ограмотяване или курс за придобиване на компетентности, или процедура за валидиране	62

Разходите за стипендии се планират само от училища.

5. Разходи за подпомагане прехода от образование към пазара на труда

Прилага се единичен разход в размер на 45 евро за всяко лице от целевата група, което е подпомогнато за прехода от образование към реализация на пазара на труда по Дейност 4.

Име на показателя	Единичен разход в евро
Подпомагане за прехода от образование към реализация на пазара на труда – лица, успешно включени в следващ етап от образованието или на пазара на труда	45

Разходите се планират като за всички приложими случаи (приложим режим на непомощ или минимална помощ; за всеки от приложимите региони – Регион в преход – ЮЗР или По-слабо развити региони – СЗР, СЦР, СИР, ЮИР, ЮЦР), се добавят бюджетни редове (б.р.) от трето ниво – б.р. 1.1., 1.2., ..., 2.1., 2.2., ..., 3.1., 3.2., ..., 4.1., 4.2., ..., 5.1., 5.2. и т.н. за кандидата и/или всеки партньор, когато е приложимо, според спецификата на проектното предложение и съгласно представената **Помощна таблица** (Приложение VI към Условиата за кандидатстване).

II. ЕДИННА СТАВКА – НЕПРЕКИ РАЗХОДИ

6. Непреки разходи за проекти с размер на БФП от 127 823 евро до 204 516,75 евро – 12% от преките разходи

7. Непреки разходи за проекти с размер на БФП от 204 517,26 евро до 383 469 евро – 11% от преките разходи

Разходите се планират като за всички приложими случаи (приложим режим на непомощ или минимална помощ; Регион в преход – ЮЗР или По-слабо развити региони – СЗР, СЦР, СИР, ЮИР, ЮЦР), се добавят бюджетни редове (б.р.) от трето ниво – б.р. 6.1., 6.2., ..., 7.1., 7.2. и т.н. Непреките разходи се разпределят между кандидата и/или всеки партньор, или само за един/само за някои от тях, когато е приложимо, според спецификата на проектното предложение съгласно представената **Помощна таблица** (Приложение VI към Условиата за кандидатстване) и посоченото в Декларацията за партньорство (Приложение II към Условиата за кандидатстване). Моля вижте посоченото в т. 9 от настоящите Условия за кандидатване.

Непреки разходи са разходи за организация и управление на проекта, за комуникация и видимост на проекта, за мониторинг на проекта, както и за мониторинг на образователните резултати и удовлетвореност на участниците. Единните ставки по б.р. 6 и б.р. 7 са съгласно **ТЕРЕС** (Приложение XII към Условиата за кандидатстване).

Съгласно одобрените Методология и критерии за подбор на едноименната операция проектите по процедура BG05SFPR001-1.011 „Ограмотяване на възрастни (чрез прилагане на подхода ИТИ-2)“ са

с максимална продължителност от 36 месеца/3 години, но не по-късно от 31.12.2030 г. Предвид максималната продължителност на проектите актуализираните през март 2026 г. единични разходи и еднократни суми няма да съответстват на текущата ситуация за бъдещите периоди (2027 г.-2030 г. и съответните учебни години) от изпълнението на проектите. В тази връзка при изпълнението на сключените договори с одобрени бюджети и разходи, които не отразяват реалната ситуация, могат да затруднят подкрепата на целевите групи, вкл. постигането на индикаторите по програмата.

С цел избягване на рискови фактори като неактуални единични разходи и еднократни суми по сключени договори за БФП, които се изпълняват за по-продължителен период (напр. до 3 години), УО на ПО може да извърши актуализация на горепосочените единични разходи и еднократни суми. Затова при определяне на бюджета на проекта и попълване на *Помощна таблица – Приложение VI към Условиата за кандидатстване*, се прилагат следните стъпки:

1. Определят се преките разходи за всяка от дейностите и партньорите като се прилагат единичните разходи и еднократни суми, посочени в таблицата по-горе;
2. Изчислените общи суми за преки разходи се умножават по 1,15 (т.е. извършва се индексация от 15% за целия период от изпълнението на проекта) и така се получават сумите, които се въвеждат като бюджет в ИСУН.

ВАЖНО!!

Бюджетът в ИСУН следва да съответства на бюджета в представената от кандидата **Помощна таблица (Приложение VI към Условиата за кандидатстване)**, попълнена съгласно документ Приложение XI Указания бюджет помощна таблица. **Следва да имате предвид, че бюджетните редове в ИСУН отразяват индексирания общи суми на разходите, както са заложи в Помощна таблица – Приложение VI.**

При попълване в ИСУН за всеки бюджетен ред от трето ниво се избира и отбелязва приложимият режим за помощ съгласно цитираното в т. 16 от настоящите Условия за кандидатстване и **Помощна таблица (Приложение VI към Условиата за кандидатстване)**.

Детайли за попълването на Бюджета в ИСУН са посочени в **Указания за попълване на електронен Формуляр за кандидатстване** – документ към Приложение VI.

Документите и доказателствата, които трябва да бъдат представени на етап изпълнение на договора, за да се възстановят разходите, са подробно посочени в **Условия за възстановяване на разходите (Приложение XVIII към Условиата за изпълнение)**.

14.3. Недопустими разходи:

Независимо от гореизброените условия за допустимост на разходите, за недопустими ще се считат всички разходи, които са в противоречие с правилата за Европейските фондове за споделено управление (Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския социален фонд +, Регламент (ЕС) 2021/1060 на Съвета относно определянето на общи разпоредби за ЕФСУ, Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 от 23 септември 2024 г., Постановление № 86 на Министерски Съвет от 01.06.2023 г. за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, съфинансирани от европейските фондове за споделено управление, за програмен период 2021 - 2027 г., Закон за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ).

В допълнение към общите недопустими разходи съгласно приложимото законодателство, по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна помощ за недопустими се считат и следните видове разходи:

- разходи за дълготрайни материални и нематериални активи;

- разходи за комисионни, както и лихви по дългове;
  - непредвидени разходи;
  - разходи за закупуване на земя и сгради;
  - разходи за транспортни услуги, подлежащи на компенсиране съгласно Наредбата за условията и реда за предоставяне на средства за компенсиране на намалените приходи от прилагането на цени за обществени пътнически превози по автомобилния транспорт, предвидени в нормативните актове за определени категории пътници, за субсидиране на обществени пътнически превози по нерентабилни автобусни линии във вътрешноградския транспорт и транспорта в планински и други райони и за издаване на превозни документи за извършване на превозите, приета с ПМС № 163 от 29.03.2015 г., обн. ДВ. бр. 51 от 07.07.2015 г.;
  - разходи за консултантски услуги за разработване на проектното предложение;
  - принос в натура;
  - загуби от обмяна на валута;
  - разходи за възстановим ДДС (съгласно чл. 8 и по смисъла на § 1, т. 2 от Допълнителните разпоредби на ПМС № 86/2023 г.);
  - разходи за покриване на възможни бъдещи загуби или дългове;
  - глоби, имуществени санкции и разходи по правни спорове;
  - разходи за дейности, които са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на Формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него, освен в случаите на чл. 59а от ЗУСЕФСУ;
  - всички разходи, които не попадат в обхвата на допустимите дейности по настоящата процедура, вкл. разходи за дейности, които не са описани във Формуляра за кандидатстване, или за които от представеното описание не може да се прецени за коя дейност се отнасят и дали тя е допустима.
- Управляващият орган може да нанесе корекции в бюджета на проекта (секция 7 от Формуляра за кандидатстване) във връзка с установени в процеса на оценката недопустими дейности и разходи и/или несъответствия между предвидените дейности и видовете заложи разходи и/или дублиране на разходи и/или неспазване на заложените в настоящите условия за кандидатстване правила или ограничения по отношение на заложи процентни съотношения и прагове на разходите и/или несъответствие с правилата за минималните помощи.

15. Допустими целеви групи (ако е приложимо):

Лица над 16 години с основно или по-ниско образование (без завършени класове от началния и/или прогимназиалния етап; неграмотни или слабо грамотни лица; лица, отпаднали от системата на образованието; безработни лица) – младежи, възрастни извън задължителната училищна възраст, младежи и възрастни от маргинализирани групи като роми, както и такива търсещи или получили международна/временна закрила и/или право на убежище.

В секция 11 „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Описание на целевите групи“ от Формуляра за кандидатстване кандидатът предоставя детайлна информация относно идентифицираните целеви групи съгласно **Указания за попълване на електронен Формуляр за кандидатстване (Приложение IX към Условията за кандидатстване)**.

16. Приложим режим на минимални/държавни помощи (ако е приложимо):

По настоящата процедура предоставянето на безвъзмездната финансова помощ се отпуска при следните условия:

1. **Режим „непомощ“** съгласно Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (2016/С 262/01)²⁶.

2. **Режим на минимална помощ** съгласно Регламент (ЕС) 2023/2831 на Комисията от 13 декември 2023 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта *de minimis* (текст от значение за ЕИП).

Съгласно постоянната съдебна практика на Съда на ЕС квалифицирането на дадена процедура като „държавна помощ“ по смисъла на чл. 107, § 1 от ДФЕС изисква кумулативно да са изпълнени следните условия: да има подкрепа от страна на държавата, да се засяга търговията между държавите – членки, да се предоставя селективно предимство на бенефициентите, да се нарушава/заплашва конкуренцията.

Режим „непомощ“

Режим „непомощ“ съгласно т. 28-29 от Известието, чл. 107, §1 от ДФЕС се прилага, когато публично-правни субекти действат „в качеството си на публични органи“, каквито са **държавните и общински училища, общините, Регионалните управления на образованието (РУО), Центровете за подкрепа за личностно развитие (ЦПЛР).**

Съгласно чл. 25 от ЗПУО **училището** е институция в системата на предучилищното и училищното образование, в която се обучават, възпитават и социализират ученици и се осигуряват условия за завършване на клас и етап и/или за придобиване на степен на образование. Съгласно чл. 252, ал. 1 от ЗПУО **РУО** са териториални администрации към министъра на образованието и науката за управление и контрол на системата на предучилищното и училищното образование, и съгласно чл. 253, ал. 1 са юридически лица на бюджетна издръжка към министъра на образованието и науката. Съгласно чл. 26, ал. 1 от ЗПУО **ЦПЛР** е институция в системата на предучилищното и училищното образование, в която се организират дейности, подкрепящи приобщаването, обучението и възпитанието на децата и учениците, както и дейности за развитие на техните интереси и способности. Дейностите могат да се считат за нестопански, когато в нормативен акт същите са посочени като такива, които следва да бъдат изпълнявани от структури на Министерството на образованието и науката, т.к. са „дейности, които са обект на държавна политика“ съгласно § 1, т. 5 от Допълнителните разпоредби на ЗПУО и са в съответствие с т. 28-29 от Известието. В тази връзка, за **държавните и общински училища – кандидати и партньори, за РУО – партньори, както и за ЦПЛР – партньори се прилага режим „непомощ“ за всички дейности, които ще изпълняват по настоящата процедура.**

Общините са публични органи на местното самоуправление. Съгласно чл. 2, ал. 4 от ЗПУО участниците в образователния процес и институциите си партнират с общините. По реда на чл. 256 от ЗПУО общините осигуряват и контролират цялостния образователен процес на образователните институции и участниците в него чрез делегираните бюджети като трансферират ресурс към образователни институции и контролират дейността им. **Общините, съгласно чл. 198 във връзка с чл. 197 и др. от ЗПУО, са длъжни да осигурят условия за обхвата на децата и учениците в системата на образованието, да финансират и контролират образователните институции, изпълнявайки държавната политика в сферата на образованието – т.е. изпълняват мисията на държавата „по отношение на населението в социалната, културната и образователната сфера“, поради което общините попадат извън понятието за предприятие и за тях се прилага режим на „непомощ“.**

Държавните и общинските училища, общините, РУО, ЦПЛР, в съответствие с функциите им по приложимата нормативна уредба и Приложение X към Условията за кандидатстване, прилагат режим „непомощ“ за допустимите за тях дейности по процедурата, които може да се

²⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=celex%3A52016XC0719%2805%29>.

считат за нестопански дейности съгласно правната рамка за държавна помощ и образование, включително дерогациите от Известието на Комисията.

За допустими дейности или част от тях, за които има хипотетична възможност да са със стопански характер (напр. популяризиране на необходимостта от повишаване и насърчаване на грамотността и степените на образование сред целевите групи и за привличане на общественото внимание към ползите от повишаването на грамотността като предпоставка за бъдеща заетост, чрез изработване на информационни материали, провеждане на информационни събития и др.), държавните и общинските училища, общините, РУО, ЦПЛР следва да прилагат процедура по смисъла на т. 89-96 от цитираното Известие на Комисията, за да се считат тези разходи в режим „непомощ“. В случай че служители на РУО, ЦПЛР и/или община, като например назначените в нея образователни медиатори, социални работници и др., участват в Дейност 1 за идентифициране и мотивиране на лицата от целевите групи и/или в Дейност 4 разходите се планират в режим непомощ.

Структури на АЗ, ДАБ, АСП, социални партньори могат да участват по процедурата в качеството си на асоциирани партньори, като не разходват средства от БФП.

ВАЖНО!!!

За дейности по процедурата, за които е предвидено да се възлагат на външни изпълнители по реда на действащото законодателство в областта на обществените поръчки, въз основа на открити, прозрачни, в достатъчна степен публични, недискриминационни и безусловни процедури по смисъла на т. 89-96 от Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (2016/С 262/01), същите се изпълняват в режим „непомощ“, когато е приложимо²⁷, съгласно **Режим на помощ (Приложение X към Условията за кандидатстване)**. В този случай **частни училища, ЮЛНЦ и национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, както и техните поделения съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда** следва да водят аналитична счетоводна отчетност, която еднозначно да разграничава икономическата от неикономическата дейност по отношение на активите, пасивите, приходите и разходите за тях, а при договаряне представят счетоводна политика, от която да е видно наличието на разделение на неикономическа от икономическа дейност. На етап кандидатстване кандидатите и партньорите ЮЛНЦ, и частни училища, както и партньорите национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, както и техните поделения съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда декларират тези обстоятелства – Декларация за партньорство (*Приложение II*) и Декларация за разграничаване на неикономическата от икономическата дейност (*Приложение V*), в случай че в бюджета на проектното предложение за тях са планирани разходи в режим „непомощ“. На етап изпълнение ще се осъществява контрол по прилагане на горепосочените изисквания като се проверяват обстоятелствата за разделянето на място в счетоводството на кандидата и партньорите.

Режим на минимална помощ

Режим на минимална помощ (de minimis) се прилага за **частни училища, ЮЛНЦ и национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, както и техните поделения съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда** съгласно прегледа на нормативната уредба за държавни помощи – *Приложение X към настоящите Условия за кандидатстване*, когато за реализирането на дейностите не са планирани/прилагани открити, прозрачни и публични процедури за избор на изпълнител, когато е приложимо, по смисъла на т. 89-

²⁷ За частни училища, ЮЛНЦ и национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, както и техните поделения съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда само за Дейност 4, т.к. съгласно ТЕРЕС единичния разход за единица продукт по Дейност 1 включва и разходи за дейности, за които е избран изпълнител, както е посочено в Приложение X Режим на помощ към Условията за кандидатстване.

96 от Известието на Комисията, предвид че се считат за стопански дейности съгласно цитираното по-горе.

Режим на минимална помощ се предоставя по реда на Регламент (ЕС) 2023/2831 на Комисията от 13 декември 2023 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта *de minimis* (в текст от значение за ЕИП, ОJ L, 2023/2831, 15.12.2023).

„**Минимална помощ**“ (*de minimis*) е помощта, която не нарушава и не застрашава конкуренцията или има незначително въздействие върху нея, поради своя минимален размер, както е определена в действащия регламент на ЕС 2021/2831 относно прилагането на чл. 107 и 108 от Договора за функционирането на ЕС по отношение на минималната помощ.

„**Предприятие**“ по смисъла на правилата за конкуренцията е всеки субект, независимо дали е физическо или юридическо лице, упражняващ стопанска дейност, независимо от правния му статут и начина, по който той се финансира.

„**Икономическата дейност**“ се изразява в предлагането на стоки и/или услуги на съществуващ конкурентен пазар.

Частните училища съгласно т. 7-12 от Известието във връзка с чл. 107, § 1 от ДФЕС се считат за предприятия, независимо от правния им статут, за допустимите за тях дейности по настоящата процедура, които за тях са икономически дейности, ако не са приложени открити, прозрачни и публични процедури за избор на изпълнители и съгласно *Приложение XII* ТЕРЕС и *Приложение X* Режим на помощ.

ЮЛНЦ и национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, както и техните поделения съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда се считат за предприятия, независимо от правния им статут, по смисъла на и за целите на чл. 107, параграф 1 от ДФЕС, тъй като не са публични органи и не са субекти от националната образователната система съгласно приложимото законодателство, не са преимуществено финансирани и контролирани от държавата. ЮЛНЦ се създават, финансират и контролират по реда на ЗЮЛНЦ, действат от свое име, за своя сметка и по своя инициатива.

Дейностите по процедурата за частните училища, ЮЛНЦ и национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, както и техните поделения съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда, следва да се считат за стопански дейности и за тях се прилага режим на минимална помощ. Разходите за стипендии на участници от целевите групи в курсове по Дейност 2, провеждани от частни училища обаче, са в режим на непомащ, т.к. се предоставят на физически лица, крайни бенефициенти.

В случай че частни училища, ЮЛНЦ и национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, както и техните поделения съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда бъдат включени в дейности по проекта, същите представят попълнена по образец **Декларация за минимални помощи** (*Приложение IV към Условиата за кандидатстване*), в която надлежно отразяват обстоятелствата съгласно указанията и конкретно приложимата нормативна уредба, вкл. код по КИД на дейностите, които частното училище/ЮЛНЦ/национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, както и техните поделения съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда изпълнява. Относно декларираните обстоятелства УО на ПО прави проверка в „Регистър на Европейската комисия за осигуряване на прозрачност на предоставените минимални помощи“ - eAid Register (<https://aid-register.ec.europa.eu/de-minimis>)²⁸.

²⁸ За минимални помощи, предоставени до 31.12.2025 г. , ако е приложимо, проверки се правят включително и в ИС РМП - <https://minimis.minfin.bg/>.

На етап оценка на проектното предложение проверката за допустимост по отношение съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2023/2831 ще се извършва на база посочените данни в Декларацията за получените минимални помощи и във Формуляра за кандидатстване - раздел „Данни за кандидата“/„Данни за партньора“, „Код на организацията по КИД 2008“ и „Код на проекта по КИД 2008“. Оценителната комисия ще направи служебна проверка дали кодът²⁹ на организацията – частно училище/ЮЛНЦ/национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, както и техните поделения съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда не попада в забранителния режим на Регламент (ЕС) 2023/2831. Подробна проверка на декларираните обстоятелства ще се извършва преди сключването на административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

Икономическата дейност за частни училища/ЮЛНЦ/национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, както и техните поделения съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда по процедурата следва да се посочи във Формуляра за кандидатстване в раздел „Данни за кандидата“/„Данни за партньора“, полета „Код на организацията по КИД 2008“ и „Код на проекта по КИД 2008“, както и да се декларира от частната образователна институция (частно училище)/ЮЛНЦ/национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, както и техните поделения съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда в Декларацията за минимални помощи в т. 4. Кодът на организацията частно училище/ЮЛНЦ/национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, както и техните поделения съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда по КИД 2008 се определя въз основа на данните за организацията за последната приключила финансова година към датата на кандидатстване.

За определяне на допустимостта се използва Класификация на икономическите дейности КИД-2008 – <https://www.nsi.bg/sites/default/files/files/publications/KID-2008.pdf> , като оценителната комисия извършва служебна проверка в НСИ, в случай на необходимост (несъответствие между кода, посочен в поле „Код на организацията по КИД“ в раздел „Данни за кандидата“/„Данни за партньора“ от Формуляра за кандидатстване и кода, посочен в Декларацията за минимални помощи, което е налице и след изпращане на уведомление за установени нередовности до кандидата)³⁰.

В случай че ЮЛНЦ/национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, както и техните поделения съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда не са изпълнявали икономически дейности за предходните три години към датата на подаване на проектното предложение, при попълване на Декларация за минимални помощи следва да има предвид, че разходи за дейности, за които не е приложена открита и прозрачна процедура по смисъла на т. 89-96 от Известие на Комисията, се отпускат в режим на минимална помощ за тях.

Допустимите кандидати – частни училища, ЮЛНЦ представят и счетоводни документи за дейността си съгласно т. 11. „Допустими кандидати“ (за доказване на финансов капацитет счетоводни документи за последните две приключили финансови години към датата на кандидатстване, а за целите на режима на минимална помощ ГОД – ОПР, баланс, отчет за икономическа и отчет за неикономическа дейност за предходните три години, когато същите не са публично достъпни). Счетоводните документи за целите на режима на минимална помощ се представят и от партньори национално представителните организации на работодателите и на

²⁹ Съгласно Делегиран регламент (ЕС) 2023/137 на Комисията от 10 октомври 2022 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1893/2006 на Европейския парламент и на Съвета за установяване на статистическа класификация на икономическите дейности NACE Rev. 2 от 01.01.2025 г. (съгласно дерогации и от 01.01.2026 г. и др.) и Заповед №РД-05-950/22.11.2024 г. на НСИ се прилага КИД 2025 г. - <https://www.nsi.bg/sites/default/files/files/publications/KID-2025.pdf> .

³⁰ В ИСУН във формуляр за кандидатстване кодът е по КИД 2008, докато в Декларацията за минимални помощи кодът е по КИД 2025.

работниците и служителите в България, както и техните поделения съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда.

Код по КИД на дейностите, които частните училища, ЮЛНЦ, национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, както и техните поделения съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда, изпълняват, се посочват в декларацията – *Приложение IV към Условиата за кандидатстване*. Размерът на отпуснатата минимална помощ по настоящата процедура ще бъде записан в административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

За целта УО на ПО следи и проверява за разпоредбите на Регламент (ЕС) 2023/2831 (детайлно описано в *Приложение X към Условиата за кандидатстване*):

- Съгласно чл. 3, т. 2 от Регламент (ЕС) 2023/2831 на Комисията от 13 декември 2023 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта *de minimis* (в текст от значение за ЕИП, ОJ L, 2023/2831, 15.12.2023) общият размер на помощта по режим *de minimis*, предоставяна към частно училище, ЮЛНЦ, национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, както и техните поделения съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда, по настоящата процедура, заедно с други получени помощи за едно и също предприятие, не може да надхвърля 300 000 EUR за период от три години (предходните три години към датата на подаване на проектното предложение/към датата на сключване на административния договор за БФП).

- Таваните, посочени в чл. 3, параграф 2 на Регламент (ЕС) 2023/2831, се прилагат независимо от формата на помощта *de minimis* или от преследваната цел и без значение дали предоставената от държавата членка помощ се финансира изцяло или частично със средства, произхождащи от Съюза. Периодът от три предходни години по настоящата процедура се определя спрямо датата на подаване на проектното предложение/датата на сключване на административния договор за БФП. За всяко ново предоставяне на помощ *de minimis* се взема предвид общият размер на помощта *de minimis*, предоставена през предходните 3 години от момента на прилагане на законовото право за получаване на помощта *de minimis*, независимо от датата на плащането ѝ. За целите на таваните, посочени в член 3, параграф 2 на Регламент (ЕС) 2023/2831, помощта се изразява като парични безвъзмездни средства. Всички използвани стойности са в брутно изражение, т.е. преди облагане с данъци или други такси. Когато с отпускането на нова помощ *de minimis* може да бъде надвишен съответният таван, никоя част от тази нова помощ не може да попада в приложното поле на Регламент (ЕС) 2023/2831.

- Размерът на предоставените минимални помощи се определя като сбор от помощта, за която се сключва договорът/споразумението и получената минимална помощ от:

1. предприятието – частно училище, ЮЛНЦ, национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, както и техните поделения съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда;

2. предприятията, с които частно училище, ЮЛНЦ, национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, както и техните поделения съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда, образува „едно и също предприятие“ по смисъла на чл. 2, пар. 2 на Регламент (ЕС) 2023/2831;

3. всички предприятия, които са се влели, слели с или са придобити от някое от предприятията, образуващи „едно и също предприятие“ с частно училище, ЮЛНЦ, национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, както и техните поделения съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда, съгласно чл. 3, пар. 8 на Регламент (ЕС) 2023/2831;

4. предприятията, образуващи „едно и също предприятие“ с частно училище, ЮЛНЦ, национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, както и техните поделения съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда, които са се възползвали от минимална помощ, получена преди разделяне или отделяне, съгласно чл. 3, пар. 9 от Регламент (ЕС) 2023/2831.

Частно училище, ЮЛНЦ, национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, както и техните поделения съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда, е недопустимо да получи минимална помощ по настоящата процедура, ако попада в забранителните режими на помощ в съответствие с чл. 1, параграф 1, букви а), б), в) и г) от Регламент (ЕС) 2023/2831.

По процедурата не се предоставя помощ на частно училище, ЮЛНЦ, национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, както и техните поделения съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда, когато отпускането ѝ води до нарушаване на разпоредбите на Регламент (ЕС) 2023/2831, включително на чл. 1, параграф 1, букви д) и е) от Регламента.

Когато дадено предприятие упражнява дейност в секторите, посочени в чл. 1, чл. 2, т. 1, както и в един или повече от секторите или дейностите, обхванати от Регламент (ЕС) 2023/2831, то Регламентът се прилага спрямо помощта, предоставяна за съответните един или повече сектори или дейности, при условие че получателят на помощта гарантира посредством подходящи средства, като например разделение на дейностите или разграничаване на разходите, че дейностите в изключените сектори не се ползват от помощ *de minimis*, предоставена съгласно Регламент (ЕС) 2023/2831.

При определяне на допустимостта съгласно посочения критерий за натрупване на етапа на оценка на проектното предложение се прави проверка на информацията, вписана в „Регистър на Европейската комисия за осигуряване на прозрачност на предоставените минимални помощи“ - eAid Register (<https://aid-register.ec.europa.eu/de-minimis>) и информационна система „Регистър на минималните помощи“ – <https://minimis.minfin.bg> по отношение на частно училище, ЮЛНЦ, национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, както и техните поделения съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда. Допълнително, преди сключване на административния договор за БФП, както и преди всяко плащане, УО на ПО извършва съпоставка на данните в „Регистър на Европейската комисия за осигуряване на прозрачност на предоставените минимални помощи“ - eAid Register (<https://aid-register.ec.europa.eu/de-minimis>) и информационна система „Регистър на минималните помощи“ – <https://minimis.minfin.bg> и декларациите за минимални помощи, предоставени от частно училище, ЮЛНЦ, национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, както и техните поделения съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда, по отношение на получените минимални помощи.

За да удостоверят, че осъществяват икономическата си дейност в допустимите сектори, частно училище, ЮЛНЦ, национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, както и техните поделения съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда, следва да посочат в **Декларацията за минимални помощи** (Приложение IV към *Условията за изпълнение*) кода на основната си икономическа дейност. Кодът се определя въз основа на данните за организацията за последната приключила финансова година към датата на кандидатстване за включване в дейности по проекта. За определяне на допустимостта се използва Класификация на икономическите дейности КИД-2025 – <https://www.nsi.bg/sites/default/files/publications/KID-2025.pdf>.

Допустимостта на частно училище, ЮЛНЦ, национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, както и техните поделения съгласно

чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда, се удостоверява посредством декларираните данни в Декларацията за минимални помощи и се проверява от УО на ПО към момента на сключване на договор за БФП.

Помощта *de minimis*, предоставена съгласно Регламент (ЕС) 2023/2831, може да се натрупва с минимална помощ, предоставена съгласно Регламент (ЕС) № 1407/2013 и Регламент (ЕС) 2024/3118 на Комисията от 10 декември 2024 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 1408/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта *de minimis* в селскостопанския сектор (ОВ L 352 от 24.12.2013 г.), и Регламент (ЕС) № 717/2014 на Комисията от 27 юни 2014 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта *de minimis* в сектора на рибарството и аквакултурите (ОВ L 190 от 28.06.2014 г.) до съответния размер, определен в чл. 3, параграф 2 на Регламента³¹. В случаите на предприятия, които са в обхвата на Регламент (ЕС) 2023/2832 на Комисията от 13 декември 2023 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към минималната помощ (*de minimis*) за предприятия, предоставящи услуги от общ икономически интерес (ОВ L от 15.12.2023 г.) приложимият праг за натрупване на минималната помощ по Регламент (ЕС) 2023/2831 и Регламент (ЕС) 2023/2832 е до 1 050 000 евро³² за период от три години.

Помощ *de minimis* не се кумулира с държавна помощ, отпусната за същите допустими разходи или с държавна помощ за същата мярка за финансиране на риска, ако чрез това кумулиране може да се надвиши най-високият приложим интензитет на помощта или размер на помощта, определен в конкретните обстоятелства за всеки отделен случай с Регламент за групово освобождаване или с решения, приети от Комисията. Помощ *de minimis*, която не е предоставена за конкретни допустими разходи или не може да бъде свързана с такива, може да се кумулира с друга държавна помощ, предоставена съгласно Регламента за групово освобождаване или с решения, приети от Комисията. Когато с отпускането на нова помощ *de minimis* може да бъде надвишен съответният таван, определен в член 3, параграф 2 на Регламент 2023/2831 (като периодът обхваща три предходни години към момента на предоставяне на помощта – административният договор за БФП), никоя част от тази нова помощ не може да попада в приложното поле на същия Регламент. В такива случаи не може да се иска благоприятно третиране на мярката за помощ по Регламента – нито към момента на предоставяне на помощта, нито в който и да е по-късен момент. При констатиране на действително надвишаване на установения праг в Регламент (ЕС) 2023/2831, следва да се предприемат мерки по възстановяване на цялата получена сума по подписания административен договор за БФП.

Държавите членки предоставят нова помощ *de minimis* в съответствие с Регламент (ЕС) 2023/2831 само след като са проверили, че с нея общият размер на помощта *de minimis*, отпусната на съответното предприятие, няма да достигне равнище, надхвърлящо съответния таван, определен в член 3, параграф 2, и че са спазени всички условия, установени в цитирания Регламент.

Данните за получените минимални помощи през предходните три години до датата на подаване на проектното предложение следва да бъдат надлежно посочени от частно училище, ЮЛНЦ, национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, както и техните поделения съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда, когато е приложимо в т. 9 от **Декларацията за минимални помощи** (*Приложение IV към Условията за изпълнение*). Декларацията за минимални помощи се представя от кандидат/партньор – частно училище, ЮЛНЦ, национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, както и техните поделения съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда, на етап

³¹ Минимална помощ по Регламент (ЕС) 2023/2831 + минимална помощ по Регламент (ЕС) 2024/3118 + минимална помощ по Регламент (ЕС) № 717/2014 се натрупва до 300 000 евро за период от три години.

³² Минимална помощ по Регламент (ЕС) 2023/2831 + минимална помощ по Регламент (ЕС) 2023/2832 за период от три години се натрупва до 1 050 000 EUR (т.е. 300 000 евро по Регламент (ЕС) 2023/2831 + 750 000 евро по Регламент (ЕС) 2023/2832).

кандидатстване и впоследствие, в случай на одобрение на проектното предложение – преди сключване на административния договор за безвъзмездна финансова помощ, в случай че са настъпили промени в обстоятелствата, декларирани на етап кандидатстване.

Към момента на оценка на проектното предложение, проверката за ненадвишаване на максимално допустимия таван за получена минимална помощ, определен в чл. 3, параграф 2 на Регламент (ЕС) 2023/2831, ще се извършва на база посочените данни в Декларацията за получените минимални помощи и проверка в „Регистър на Европейската комисия за осигуряване на прозрачност на предоставените минимални помощи“ - eAid Register (<https://aid-register.ec.europa.eu/de-minimis>) и Регистъра на минималните помощи, поддържан от министъра на финансите.

В случай че при оценката на конкретно проектно предложение се установи, че с финансовата помощ в режим de minimis, за която се кандидатства, ще бъде надхвърлен прагът на допустимите минимални помощи, оценителната комисия намалява служебно размера на безвъзмездната финансова помощ до максимално допустимия размер. Тази корекция не може да води до подобряване на качеството на проектното предложение и до нарушаване на принципите по чл. 29, ал. 1, т. 1 и 2 от ЗУСЕФСУ. В тази връзка, когато исканата част от бюджета на БФП надхвърля допустимия размер на „минимална помощ“ за частно училище, ЮЛНЦ, национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, както и техните поделения съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда, оценителната комисия коригира бюджета за тях след комуникация, без да редуцира дейностите и индикаторите, а частното училище, ЮЛНЦ, национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, както и техните поделения съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда, поема ангажимент да ги изпълни, осигурявайки собствени средства в размер на разликата между исканата и редуцираната минимална помощ.

Преди сключване на административния договор, Управляващият орган на ПО ще извършва проверка по същество на декларираната помощ в режим de minimis от одобрените кандидати/партньори – частни училища, ЮЛНЦ, национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, както и техните поделения съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда. В случай че бъде установена погрешно декларирана сума към момента на договарянето, която надвишава съответния таван, определен в чл. 3, параграф 2 на Регламент (ЕС) 2023/2831 или се установи, че кандидатите/партньорите попадат в забранителния режим, ще бъде издадено Решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за съответния кандидат. Проверката се осъществява посредством съпоставяне на цялата информация за получените минимални помощи, с която Управляващият орган разполага, вкл. и проверка в Регистъра на минималните помощи, поддържан от министъра на финансите.

В процеса на изпълнение на проекта, УО на ПО ще прилага контролни механизми, с които да гарантира, че всички условия на Регламент (ЕС) 2023/2831 са изпълнени. Администраторът на помощ – УО на ПО, проверява декларираната от кандидатите информация, чрез съпоставянето ѝ с данни от официални източници, като например НСИ, Търговския регистър и регистър на юридическите лица с нестопанска цел, „Регистър на Европейската комисия за осигуряване на прозрачност на предоставените минимални помощи“ - eAid Register (<https://aid-register.ec.europa.eu/de-minimis>) и Регистъра на минималните помощи, поддържан от министъра на финансите и др. При проверка на условията на Регламент (ЕС) 2023/2831 УО на ПО следва да изготви и попълва контролен лист за съответствието на отпусканата минимална помощ с изискванията на Регламента, като осигурява надеждна одитна следа за извършените проверки.

УО на ПО не носи отговорност за погрешно декларирана сума на получена минимална помощ, довела до отказ за предоставяне на БФП.

Помощта de minimis се смята за отпусната от момента на подписване на административния договор за изпълнение на дейности по проекта, независимо от датата на нейното изплащане на предприятието.

Съгласно чл. 3, пар. 5 от Регламент (ЕС) 2023/2831 г. всички суми (стойности) на помощта са в брутно изражение, т. е. преди облагане с данъци или други такси.

Когато безвъзмездната финансова помощ попада в обхвата на Регламент (ЕС) 2023/2831 на Комисията, бенефициентът и УО на ПО са длъжни да документират и събират цялата информация относно прилагането на Регламента. Така съставените документи трябва да съдържат цялата информация, която е необходима, за да се докаже, че са спазени условията по Регламент (ЕС) 2023/2831. Документацията относно помощта de minimis се съхранява в продължение на 10 години от датата, на която е предоставена.

При поискване от Европейската комисия бенефициентът и партньорите предоставят чрез УО на ПО на министъра на финансите цялата информация и придружаваща документация, която Европейската комисия счита за необходима за целите на контрола на прилагането на Регламент (ЕС) 2023/2831. Информацията и документацията се предоставят на министъра на финансите в срок от 15 работни дни, освен ако в искането на Европейската комисия или в указанията на Министерството на финансите не е определен друг срок.

Задължение на Администратора на помощта, произтичащо от чл. 34, ал. 1 от ЗДП и чл. 9, ал. 4 от Правилника за неговото прилагане, е да информира министъра на финансите в срок от 3 работни дни от предоставянето на всяка помощ de minimis чрез „Регистър на Европейската комисия за осигуряване на прозрачност на предоставените минимални помощи“ - eAid Register (<https://aid-register.ec.europa.eu/de-minimis>) .

След публикуване на настоящите Условия за кандидатстване не са допустими изменения, които могат да повлияят на съответствието на настоящата процедура с изискванията на Регламент на Комисията (ЕС) 2023/2831.

Съгласно чл. 38, т. 5 от ЗУСЕФСУ ръководителят на Управляващия орган издава мотивирано решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, ако преди сключване на договор се установи, че минималната помощ е недопустима.

17. Хоризонтални принципи³³:

Изпълнението на дейностите по настоящата процедура следва да бъде съобразено със следните хоризонтални принципи съгласно чл. 9 от Регламент (ЕС) 2021/1060:

1. Устойчиво развитие;
2. Равни възможности и недопускане на дискриминация;
3. Равенство между половете.

Кандидатът следва да аргументира в проектното предложение (в секция 11. „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Принос на проектното предложение за реализиране на хоризонталните принципи на ПО“ и поле „Механизъм за ефективно прилагане и изпълнение по проекта на принципите на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания“) как предложените дейности съответстват и допринасят за реализиране на хоризонталните принципи, както и прилагането на Хартата на основни права на ЕС и Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания. За целта кандидатът следва Насоки за прилагане на Хартата на основните права на ЕС, налични на следния линк:

³³ Описват се изискванията за постигане на съответствие с хоризонталните принципи на ЕС, и ако е приложимо, на принос към тях.

<https://www.eufunds.bg/bg/node/8223>, конкретно Приложение 2 и Насоки за прилагане на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, налични на следния линк: <https://www.eufunds.bg/bg/node/8224>, конкретно Приложение 2, утвърдени със заповед № В-105 от 19.07.2022 г. на заместник министър-председателя по еврофондовете и министър на финансите.

Кандидатите – конкретни бенефициенти следва да опишат в проектните си предложения Механизъм за ефективно прилагане и изпълнение по проекта на принципите на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, който съдържа информация за процеса по проверка за спазването на основните права (от страна на бенефициента и партньорите) в рамките на цялостно изпълнение на проекта и документите за съответствие с основните права, включително прилагането на „Контролен лист за проверка за наличие на нарушение/ограничаване на основни права по Хартата на основните права на ЕС и по Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания“, разработен в съответствие с утвърдените Насоки за прилагане на Хартата на основните права на ЕС и Насоки за прилагане на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, налични на следния линк: <https://www.eufunds.bg/bg/node/8220>. Информацията се представя в секция 11. „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, поле „Механизъм за ефективно прилагане и изпълнение по проекта на принципите на Хартата на основните права на ЕС³⁴ и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания³⁵“. В процеса на изпълнение на проектите, бенефициентите следва да представят на УО попълнен и подписан „Контролен лист за проверка за наличие на нарушение/ограничаване на основни права по Хартата на основните права на ЕС и по Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания“ (Приложение XXIV към Условията за изпълнение по процедурата).

Прилагането на заложените в проектното предложение принципи ще се проследява на етап изпълнение на проекта.

18. Минимален и максимален срок за изпълнение на проекта (ако е приложимо):

Максималната продължителност на един проект е **36 месеца**, считано от датата на подписване на административния договор за предоставяне на БФП, но не по-късно от **31.12.2030 г.**

19. Ред за оценяване на концепциите за проектни предложения (ако е приложимо):

Неприложимо.

20. Критерии и методика за оценка на концепциите за проектни предложения (ако е приложимо):

Неприложимо.

21. Ред за оценяване на проектните предложения:

Оценката на проектните предложения по тази процедура се извършва в съответствие с Глава трета „Предоставяне на безвъзмездна финансова помощ“, Раздел I. „Общи положения“ и Раздел III. „Директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ“ от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ), глава втора „Правила за оценяване на проектни предложения“, раздел II „Оценяване при директно предоставяне“ от Постановление № 23 на МС от 13.02.2023 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмите, финансирани от европейските фондове при споделено управление за програмен период 2021 - 2027 г. (ПМС № 23/2023 г.) и **Критерии и методология за оценка (Приложение XI към Условията за кандидатстване).**

³⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:12016P/TXT&from=ET>.

³⁵ <https://www.lex.bg/bg/laws/ldoc/2135791921>.

Оценката по настоящата процедура се извършва от оценителна комисия, определена със заповед на Ръководителя на Управляващия орган (издадена в двуседмичен срок от датата на подаване на проектното предложение). Оценката се извършва на един етап и се документира чрез попълване на оценителен лист в ИСУН, който включва всички приложими критерии. За да бъде одобрено за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, проектното предложение трябва да отговаря на всички критерии („ДА“ или „Неприложимо“) съгласно Таблицата за комплексна оценка на проектното предложение, посочена в Критерии и методология за оценка на проектно предложение по процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Ограмотяване на възрастни (чрез прилагане на подхода ИТИ-2)“ (Приложение XI към Условието за кандидатстване).

В съответствие с чл. 44, ал. 2 от ЗУСЕФСУ оценяването на проектното предложение се извършва в срок до три месеца от крайния срок за подаването му, посочен в т. 25 от настоящите Условия за кандидатстване.

В случай на установени по време на оценката нередовности, непълноти и/или несъответствия на документите, Управляващият орган изпраща на Конкретния бенефициент уведомление за установените нередовности, непълноти и/или несъответствия и определя разумен срок за тяхното отстраняване, който не може да бъде по-кратък от една седмица. В уведомлението, което се изпраща на Конкретния бенефициент, задължително се съдържа информация, че неотстраняването на установените нередовности може да доведе до прекратяване на производството по отношение на Конкретния бенефициент. Срокът по оценяване на проектното предложение спира да тече до датата на отстраняването. Оценката продължава до постигане на пълно съответствие с критериите за оценка (отговор „ДА“ или „Неприложимо“ на всички позиции в оценителната таблица). Искането за предоставяне на информация/документи се изпраща чрез Модула за електронни услуги на ИСУН, за което Конкретният бенефициент получава съобщение на електронния адрес, посочен при регистрацията на потребителя, подал проектното предложение. Към проектното предложение може да бъде асоцииран нов профил, различен от профила, от който то е подадено, след изрично заявление, подписано с КЕП от законния представител на кандидата, до дирекция „Централно координационно звено“ в Администрацията на Министерски съвет. В случай че Конкретният бенефициент не отстрани в срок нередовност, непълнота и/или несъответствие с изискванията, производството по процедурата може да бъде прекратено.

Допълнителна информация от Конкретния бенефициент - кандидат може да бъде предоставена само по искане на оценителната комисия. За дата на представяне на документите/информацията се счита датата на отговор в ИСУН. Техническият процес, свързан с представянето на допълнителна информация/документация, е описан в Ръководството за потребителя за модул „Е- кандидатстване“ в ИСУН, което е налично на следния адрес: <https://eumis2020.government.bg/bg/s/Home/Manual>.

Комплексната оценка включва както проверка относно административното съответствие на проектното предложение и допустимост на Конкретния бенефициент и партньорите, и проектните дейности, така и оценка по същество.

В случай че по време на оценката се установи наличие на недопустими или необосновани разходи, дублиране на заложили дейности и/или разходи и др., надвишаване на максималния размер на безвъзмездната финансова помощ или на максималния размер на разход, определен в настоящите Условия за кандидатстване, или промяна на размерите на единичните разходи, определени в настоящите Условия за кандидатстване, съответните разходи от бюджета на проекта (секция 6 от Формуляра за кандидатстване) ще бъдат служебно премахвани/коригирани или на Конкретния бенефициент ще бъдат предоставяни указания и срок за отстраняване на установените нередовности, непълноти и/или несъответствия.

22. Критерии и методика за оценка на проектните предложения:

Оценката по настоящата процедура се извършва въз основа на критерии, одобрени от Комитета за наблюдение на Програма „Образование“ 2021-2027 (КН на ПО), описани в *Приложение XI към Условиата за кандидатстване*.

Не се допуска въвеждането на допълнителни критерии за оценка или изменение на критериите по време на провеждането на процедурата. В рамките на настоящата процедура кандидатът може да подаде само едно проектно предложение.

23. Начин на подаване на проектните предложения/концепциите за проектни предложения:

Подаването на проектното предложение по настоящата процедура се извършва в съответствие с разпоредбите на Наредбата за определяне на условията, реда и механизма за функциониране на Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ИСУН) и за провеждане на производства пред управляващите органи посредством ИСУН. Цялата информация е качена на следния интернет адрес: <https://eumis2020.government.bg/>.

Подаването на проектно предложение по настоящата процедура се извършва изцяло по електронен път чрез попълване на уеб базиран Формуляр за кандидатстване и подаване на Формуляра и придружителните документи чрез ИСУН единствено с използването на Квалифициран електронен подпис (КЕП), чрез модула „Е-кандидатстване“ на следния интернет адрес: <https://eumis2020.government.bg>.

КЕП, с който е подписан Формулярът за кандидатстване, следва да е на законния представител на кандидата или на оправомощено/упълномощено за целите на подаването на проектното предложение лице.

Подготовката и подаването на проектното предложение в ИСУН се извършва по следния начин:

Кандидатът влиза в ИСУН след регистрация чрез имейл и парола, избира настоящата процедура от „Отворени процедури“ и създава ново проектно предложение.

Проектното предложение по настоящата процедура се изготвя от кандидата, съгласно Указанията на Управляващия орган за попълване на електронен Формуляр за кандидатстване (*Приложение IX към Условиата за кандидатстване*).

Подкрепящите документи към Формуляра за кандидатстване, посочени в т. 24 от Условиата за кандидатстване, също се подават изцяло електронно. Посочените документи се описват и прилагат в секция 13 „Прикачени документи“ към Формуляра за кандидатстване.

Съгласно разпоредбите на чл. 23 на Наредбата за определяне на условията, реда и механизма за функциониране на ИСУН и за провеждане на производства пред управляващите органи посредством ИСУН кандидатът подписва с КЕП единствено електронните документи, изисквани в оригинал. Достоверността на електронните копия на документи, приложени към Формуляра за кандидатстване, се удостоверява единствено чрез подписването на Формуляра в ИСУН.

Проектното предложение се подписва с КЕП от законния представител на кандидата или надлежно оправомощено/упълномощено за целите на подаването на проектното предложение лице. При оправомощаване/упълномощаване следва да се приложи Заповед за оправомощаване/документ за упълномощаване на лице, което да представлява кандидата и да подписва всички документи, свързани с подаването, оценката на подаденото проектно предложение (включително комуникация с оценителната комисия), предоставянето на документи, необходими за подписването на административния договор за предоставяне на БФП и изпълнението на проекта.

Проектното предложение се подава винаги от профила на кандидата, а не от друг профил, тъй като впоследствие именно този профил ще бъде използван за комуникация с Управляващия орган и за отстраняване на установените нередовности по време на оценката на проектното предложение. Към проектното предложение може да бъде асоцииран нов профил, различен от профила, от който то е подадено, след изрично заявление, подписано с КЕП от законния представител на кандидата, до дирекция ЦКЗ.

Системата предоставя възможност за коригиране, запазване и допълване на Формуляра, докато той е в работен режим (чернова). Всеки Формуляр може да бъде записан локално, на файл в специален формат, който може да се отваря единствено от ИСУН.

Максималният препоръчителен размер на всеки отделен прикачен файл към проектното предложение, който се подава чрез системата, е 2 ГБ.

До приключване на работата на оценителната комисия кандидатът има възможност да оттегли своето проектно предложение като подаде писмено искане до Ръководителя на Управляващия орган на ПО чрез секция Комуникация с УО в меню Проектни предложения на ИСУН.

Кандидатът следва да попълва внимателно всички секции на Формуляра за кандидатстване, тъй като грешки или несъответствия, допуснати при попълването му могат да доведат до отхвърляне на проектното предложение.

ИСУН се поддържа от дирекция „Централно координационно звено“ в Администрацията на Министерски съвет и в тази връзка въпроси и запитвания по отношение на функционирането и използването на системата, възникнали в процеса на кандидатстване, следва да се изпращат на следния електронен адрес: support2020@government.bg.

24. Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване:

Кандидатът по настоящата процедура чрез подбор на проектни предложения е необходимо да приложи в секция 13 „Прикачени документи“ от Формуляра за кандидатстване следните попълнени и подписани документи:

1. Заповед за оправомощаване/документ за упълномощаване на лице, което да представлява кандидата и да подписва всички документи, свързани с подаването, оценката на подаденото проектно предложение (включително комуникация с оценителната комисия), предоставянето на документи, необходими за подписване на административния договор за предоставяне на БФП и изпълнението на проекта (ако е приложимо). *Прилага се, в случай че проектното предложение е подадено от лице, различно от законния представител на кандидата.*

Документът по т. 1 се подписва от законния представител на кандидата.

2. Декларация на кандидата/партньора – попълнена по образец (*Приложение I към Условиата за кандидатстване*). *Декларацията се попълва, подписва и представя от законния представител на кандидата и на всеки партньор.*

В случай че проектното предложение се подава с валиден КЕП на законния представител на кандидата, декларираната информация се потвърждава във Формуляра за кандидатстване в секция 12. „Е-декларации“.

В случай че проектното предложение се подава с валиден КЕП на оправомощено/упълномощено лице, декларацията в секция 12 „Е-декларации“ се попълва и подписва от законния представител на кандидата на хартиен носител и същата се сканира и прикача в секция 13. „Прикачени документи“ от Формуляра за кандидатстване или се подписва с електронен подпис и се прикача в секция 13. от Формуляра за кандидатстване.

Декларацията на кандидата/партньора (Приложение I към Условиата за кандидатстване) се попълва и се подписва от всички лица, с право да представляват кандидата/партньора, независимо от това дали заедно и/или поотделно, и/или по друг начин.

Посочената по-горе декларация, следва да бъде с дата след датата на обявяване на настоящата процедура и предхождаща или съответстваща на датата на подаване на проектното предложение.

Към момента на кандидатстване обстоятелствата се декларира от кандидата, а преди подписване на административния договор за предоставяне на БФП се доказват:

1. с официални документи, издадени от съответните компетентни органи за обстоятелствата, за които такива документи се издават, или заверени копия от тях, като се спазват изискванията на чл. 2, ал. 1 от Закона за електронното управление;
2. с декларации – за всички останали обстоятелства, които не са били деклариран на предходен етап, или когато е настъпила промяна във вече декларираните обстоятелства.

3. Декларация за партньорство, попълнена по образец (Приложение II към Условиата за кандидатстване) (ако е приложимо) и подадена в ИСУН.

Попълва се и се подписва от кандидата и всички партньори (когато е приложимо) и се прилага към Формуляра за кандидатстване. Документът следва да бъде подписан от официалните представители на кандидата и на всички партньори или от лица, които са оправомощени/упълномощени да ги представляват.

4. Декларация на асоциирания партньор, попълнена по образец (Приложение III към Условиата за кандидатстване) (ако е приложимо) и прикачена в ИСУН. Подава се, в случай че проектното предложение включва асоцииран/и партньор/и.

5. Декларация за минимални помощи, попълнена по образец (Приложение IV към Условиата за кандидатстване), подписана и подадена в ИСУН (ако е приложимо).

Прилага се от кандидат/партньор частно училище, ЮЛНЦ, национално представителни организации на работодателите и на работниците и служителите в България и техните подразделения съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда, за които е приложим режим „минимална помощ“ за дейностите, които те ще изпълняват.

6. Декларация за разграничаване на неикономическата от икономическата дейност, попълнена по образец (Приложение V към Условиата за кандидатстване) и подадена в ИСУН (ако е приложимо).

Декларацията се подава от кандидати/партньори частни училища, ЮЛНЦ, национално представителни организации на работодателите и на работниците и служителите в България и техните подразделения съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда, в случай че в бюджета на проектното предложение са планирани разходи за тях в режим „непомощ“.

7. Помощна таблица (Приложение VI към Условиата за кандидатстване). Приложението се подава във файл формат Excel.

8. Автобиографии по образец (Приложение VII към Условиата за кандидатстване), попълнени и подписани от членовете на основния екип за организация и управление на проекта (ръководител на проекта; координатор на проекта; счетоводител/финансист на проекта).

9. Счетоводни документи (Годишен отчет за дейността с финансови отчети), прикачени в ИСУН съгласно т. 11 от Условиата за кандидатстване, ако е приложимо.

Прилага се, в случай че документът не е публично оповестен. В случай че документът е публично оповестен, следва да бъде предоставен линк към източника, в който е наличен.

10. Устав/учредителен акт, удостоверение за актуално състояние или решение по вписване, удостоверяващо статута на кандидат/партньор – частно училище, ЮЛНЦ, прикачени в ИСУН, когато е приложимо. Удостоверение от национално представителна организация на работодателите и на работниците и служителите, че партньорът е нейно поделение по реда на чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда, прикачено в ИСУН (когато е приложимо).

В случай че информацията е оповестена в ТРРЮЛНЦ, това обстоятелство ще се проверява по служебен път. В случай че Устав/учредителен акт, удостоверение за актуално състояние или решение по вписване са налични в други публични регистри, кандидатът/партньорът посочва/т източниците на информация или прилага/т документите в ИСУН. Удостоверението за актуално състояние (ако е приложимо) следва да е издадено не по-рано от 3 месеца преди крайната дата на кандидатстване, сканирано и прикачено в ИСУН. Удостоверението от национално представителна организация на работодателите и на работниците и служителите следва да е подписано от законен представител на съответната национално представителна организация и да съдържа и информация в кой държавен регистър е вписано съответното поделение.

11. Решение на Общинския съвет, с което се изразява съгласие за кандидатстване с конкретното проектно предложение (ако е приложимо).

Представя се само от общини – кандидати, партньори.

12. Документи, доказващи опит в изпълнение на дейности, сходни или идентични с тези по процедурата и/или участие в изпълнението на поне един приключен проект в сферата на образованието и/или работа с уязвими групи преди датата на обявяване на процедурата (когато е приложимо).

Представят се от ЮЛНЦ.

25. Краен срок за подаване на проектите предложения:

Крайният срок за подаване на проектите предложения, подписани с Квалифициран електронен подпис (КЕП) през системата ИСУН е: не по-късно от 17:30 часа на 24 септември 2026 г.

КЕП, с който е подписан Формулярът за кандидатстване, следва да е на законния представител на кандидата или на оправомощено за целите на подаването на проектно предложение лице.

Съгласно указанията на заместник министър-председателя по европейските фондове и икономическата политика, за час на подаване на проектно предложение се счита времето на приложния сървър на ИСУН, когато са записани окончателните данни и системата е генерирала регистрационен номер, а не времето на локалния компютър на съответния кандидат.

Съгласно чл. 26, ал. 8 от ЗУСЕФСУ кандидат по процедурата може да иска разяснения във връзка с Насоките за кандидатстване в срок до три седмици преди изтичането на срока за кандидатстване. Допълнителни въпроси относно попълването на документацията за кандидатстване се задават в писмена форма чрез електронната система ИСУН, секция „Разяснения по процедурата“.

Разясненията от страна на Управляващия орган се утвърждават от Ръководителя на Управляващия орган или оправомощено от него лице. Разясненията се дават по отношение на Условието за кандидатстване, не съдържат становище относно качеството на проектно предложение като са задължителни за кандидата и се прилагат от оценителната комисия. Въпросите на кандидата и разясненията на Управляващия орган се съобщават (публикуват) на интернет страницата на Управляващия орган <http://opnoir.bg>, в рубрика „Въпроси и отговори“ и в ИСУН: <https://eumis2020.government.bg> (към документите по процедурата) в 10-дневен срок от получаване на искането, но не по-късно от две седмици преди изтичането на срока за кандидатстване по процедурата.

Проектно предложение по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, следва да бъде подадено само по електронен път с Квалифициран електронен подпис (КЕП) като се използва Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ИСУН) – <https://eumis2020.government.bg>.

26. Допълнителна информация:

Решение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и сключване на административен договор:

При наличие на положителен резултат от оценяването, в едноседмичен срок от приключване на оценяването Ръководителят на Управляващия орган (РУО) взема решение за предоставянето на безвъзмездна финансова помощ за одобреното проектно предложение. Решението на РУО се обективира в административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на конкретния бенефициент.

Решение за прекратяване на процедурата чрез директно предоставяне може да се вземе при следните случаи:

- Когато няма постъпило проектно предложение, в случай че е определен краен срок за подаване или когато подаденото проектно предложение е оттеглено;
- При спиране на финансирането по съответната програма или по част от нея;
- В случай че конкретният бенефициент не отстрани в срок нередовност, непълнота и/или несъответствие с изискванията.

Уведомяването на конкретния бенефициент за сключване на административния договор за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ се извършва писмено. Писменото уведомление съдържа и изискване на следните документи от кандидата, необходими за подписване на административния договор за предоставяне на БФП:

1. Декларация на кандидата (по образец), в случай че към датата на подписване на административния договор са настъпили промени в декларираните обстоятелства на етап кандидатстване (*Приложение I*);
2. Декларация за нередности – по образец (*Приложение XVI*);
3. Финансова идентификация (*Приложение XVII*);
4. Споразумение за партньорство (*Приложение XIX*);

Споразумение за партньорство (Приложение XIX) съдържа минимално изискуемото съдържание. Същото може да бъде допълвано по преценка на страните (с изключение на клаузата за момента на влизане в сила на споразумението), без това да противоречи на Насоките за кандидатстване, административния договор и приложенията към него. Освен допълнения, допустимо е единствено премахването на клаузи, за които Управляващият орган изрично е посочил в образеца, че попълването им е по преценка на страните. Не е допустимо модифициране на клаузи в образеца на Споразумение. Всякакви изменения в споразумението се извършват само в писмена форма и се представят на Управляващия орган чрез ИСУН.

5. Декларация за минимални помощи, ако е приложимо, в случай че към датата на подписване на административния договор са настъпили промени в декларираните обстоятелства на етап кандидатстване (*Приложение IV*). В случай на настъпила промяна в представителната власт, след подаване на проектното предложение се изисква предоставянето на тази декларация от новото лице, което официално представлява кандидата/партньора;

6. Заявление за профил за достъп на ръководител на бенефициента до ИСУН (*Приложение XXII*), в случай че същото не е подадено чрез „Профили за е-отчитане“ в ИСУН;

7. Заявление за профил за достъп на упълномощено от бенефициента лице до ИСУН (Приложение XXIII), в случай че същото не е подадено чрез „Профили за е-отчитане“ в ИСУН;

8. Счетоводна политика на кандидата и партньорите, от която да е видно наличието на разделение на неикономическа от икономическа дейност, ако е приложимо.

Прилага се от ЮЛНЦ, частно училище, национално представителни организации на работодателите и на работниците и служителите в България, както и техните подразделения съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда, в случай че в бюджета на проектното предложение са планирани за тях разходи в режим „непомощ“ и документът не е публично оповестен. В случай че документът е публично оповестен, следва да бъде предоставен линк към източника, в който е наличен.

Правата и задълженията, които възникват за бенефициента, са описани в приложения административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Програма „Образование“ (Приложение XIV към Условието за изпълнение) и общите условия при предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по приоритети 1, 2 и 3 по Програма „Образование“ (Приложение XV към Условието за изпълнение), които са неразделна част от договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. В процеса на изпълнение на проекта, бенефициентът следва да се придържа към правилата и процедурите, описани в Условие за възстановяване на разходите по процедура BG05SFPR001-1.011 „Ограмотяване на възрастни (чрез прилагане на подхода ИТИ-2)“ – Приложение XVIII към Условието за изпълнение.

Във връзка с чл. 49, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/1060 данните на кандидата по настоящата процедура за БФП, посочени в чл. 49, параграф 3 от същия Регламент, ще бъдат направени достъпни за обществеността.

27. Приложения към Условието за кандидатстване:

Приложения за попълване и подаване в ИСУН:

- Образец на декларация на кандидата/партньора (Приложение I);
- Образец на декларация за партньорство (Приложение II);
- Образец на декларация на асоцииран партньор (Приложение III);
- Образец на декларация за минимални помощи (Приложение IV);
- Образец на декларация за разграничаване на неикономическата от икономическата дейност (Приложение V);
- Образец на Помощна таблица и указания за попълването ѝ (Приложение VI);
- Образец на автобиография (Приложение VII).

Приложения за информация:

- Образец на Формуляр за кандидатстване с проектно предложение (Приложение VIII);
- Указания на УО за попълване на електронен Формуляр за кандидатстване по процедурата (Приложение IX);
- Режим на помощ – нормативна уредба и анализи (Приложение X);
- Критерии и методология за оценка на проектни предложения по процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ чрез подбор на проектни предложения „Ограмотяване на възрастни (чрез прилагане на подхода ИТИ-2)“ (Приложение XI);
- Таблица на единичните разходи и еднократните суми по процедура BG05SFPR001-1.011 „Ограмотяване на възрастни (чрез прилагане на подхода ИТИ-2)“ (Приложение XII ТЕРЕС);

- Указание НФ-1 от 09.01.2024 г. на министъра на финансите за третиране на данък върху добавена стойност (ДДС) като допустим разход при изпълнение на проекти по програмите, финансирани от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+), Кохезионния фонд (КФ), Фонда за справедлив преход (ФСП) и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДРА), Фонд "Убежище, миграция и интеграция" (ФУМИ), Фонд "Вътрешна сигурност" (ФВС), програмата по Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ИУГВП), както и на средствата за финансиране на подхода "Водено от общностите местно развитие" от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ВОМР) на ЕС, за програмен период 2021 – 2027 г. (Приложение XIII).

Приложения към Условието за изпълнение:

- Образец на административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Програма „Образование“ (Приложение XIV);
- Общи условия при предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по приоритети 1, 2 и 3 от Програма „Образование“ (Приложение XV);
- Образец на декларация за нередности (Приложение XVI);
- Образец на Финансова идентификация (Приложение XVII);
- Условия за възстановяване на разходите по процедура BG05SFPR001-1.011 „Ограмотяване на възрастни (чрез прилагане на подхода ИТИ-2)“ (Приложение XVIII);
- Споразумение за партньорство (Приложение XIX);
- Въпросници за мониторинг на изпълнението (Приложение XX);
- Таблица „Изменение на бюджет“ (Приложение XXI);
- Заявление за профил за достъп на ръководител на бенефициента до ИСУН (Приложение XXII);
- Заявление за профил за достъп на упълномощено от бенефициента лице до ИСУН (Приложение XXIII);
- Образец на Контролен лист за проверка за наличие на нарушение/ограничаване на основни права по Хартата на основните права на ЕС и по Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания (Приложение XXIV).